

VÍS

Vátryggingafélag Íslands hf.

Ársreikningur samstæðu 2019

Vátryggingafélag Íslands hf.

Ársreikningur samstæðu

2019

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	2-7
Áritun óháðs endurskoðanda	8-10
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	11
Efnahagsreikningur	12
Eiginfjáryfirlit	13
Sjóðstreymisyfirlit	14
Skýringar	15-41
Viðauki: Samfélagsleg ábyrgð, ófjárhagsleg upplýsingagjöf	42

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samstæðureikningur Vátryggingafélags Íslands hf. („félagið“ eða "VÍS") fyrir árið 2019 samanstendur af ársreikningi félagsins og dótturfélags þess Líftryggingafélags Íslands hf., sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“. Aðalstarfsemi félagsins felst í vátryggingastarfsemi og fjárfestingum. Reikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og í viðbótarkröfum félaga sem eru skráð á skipulögðum verðbréfamarkaði.

Rekstur og fjárhagsleg staða 2019

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti nam hagnaður samstæðunnar á árinu 2.527 milljónum króna eftir skatta sem er um 23% aukning frá árinu 2018 þegar hann nam 2.061 milljón króna.

Samkvæmt efnahagsreikningi nema eignir samstæðunnar 50.354 (2018: 47.150) milljónum króna, skuldir námu 35.160 (2018: 32.240) milljónum króna og bókfært eigið fé nam í árslok 15.194 (2018: 14.910) milljónum króna. Gjaldþolshlutfall samstæðunnar án fyrirhugaðrar arðgreiðslu er 1,63 en að teknu tilliti til arðgreiðslu er hlutfallið 1,44 í árslok 2019. Á árinu 2019 var meðal fjöldi ársverka 205 hjá samstæðunni.

Iðgjöld ársins voru 23.388 milljónir króna og jukust um 3% á milli ára. Eigin tjón voru 17.488 milljónir króna og jukust um 4% frá fyrra ári. Vátryggingarekstur ársins var þyngri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Mestu munar þar um tæplega 500 milljóna króna áhrif vegna lækkunar vaxta og stærri eignatjóna. Alls eru áhrif þessara þátta um 3,5% á samsett hlutfall ársins. Samsett hlutfall ársins var 99,4% borið saman við 98,7% árið á undan.

Fjárfestingatekjur félagsins á árinu námu 3.551 milljón króna. Talsverðar hækkningar voru á bæði innlendum skuldabréfum og hlutabréfum á árinu. Ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa lækkaði um rúm 2% sem skilaði sér í mikilli hækkun skuldabréfa þá fyrst og fremst óverðtrygðra ríkisskuldabréfa. Eftir þrjú dögur ár á hlutabréfamarkaði þá leiddi sá eignaflokkur hækkunar á sterku ári á innlendum eignamarkaði en OMX hlutabréfavisitalan lækkaði um 27% á árinu. Í eignasafninu var aukið á fjárfestingar í öðrum skuldabréfum á árinu á kostnað ríkisskuldabréfa. Dregið var aðeins úr vægi skráðra hlutabréfa en óskráð hlutabréf héldust í svipuðum hlutföllum á árinu. Ávöxtun fjárfestingaeigna VÍS var 10,3% árið 2019 sem var umfram áætlanir félagsins fyrir árið en um er að ræða eitt besta ár í fjárfestingum félagsins frá skráningu á markað.

Hlutfé og ráðstöfun hagnaðar

Skráð hlutfé félagsins nam í lok ársins 1.953 milljónum króna, og er hver hlutur í félaginu ein króna að nafnverði. Hlutféð er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq Iceland. Allir hlutir eru í sama flokki og njóta sömu réttinda.

Á grundvelli endurkaupaáætlunar keypti félagið samtals 15.6 milljónir hluta á árinu og nam kaupverð hinna keyptu hluta samtals 200 milljónum króna. Það nam 97,38% af hámarki heimildar samkvæmt áætluninni. VÍS á nú samtals 2,98% af heildarhlutfé félagsins.

Stjórn félagsins mun á aðalfundi leggja til að félagið greiði hluthöfum arð sem nemur kr. 1,06 á hlut fyrir árið 2019, eða um 2.008 milljónum króna. Á síðasta ári nam arðgreiðsla til hluthafa 2.044 milljónum króna. Vísað er í ársreikninginn um breytingar á eigin fé samstæðunnar og ráðstöfun hagnaðar.

Hluthafar voru 635 í ársbyrjun og 625 í árslok.

Um 48% (43% 3F) hluta eru í eigu lífeyrissjóða, 17% (17% 3F) í eigu erlendra sjóða, 10% (9% 3F) í eigu innlendra sjóða, 12% (19% 3F) í eigu annarra lögaðila, 6% (5% 3F) í eigu banka og 7% (7% 3F) í eigu einstaklinga.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tíu stærstu hluthafar félagsins voru:

Nafn hluthafa	Eignarhlutur
Lífeyrissjóður verslunarmanna	8,13%
LF Miton UK Multi Cap Income	7,23%
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins A-deild	7,20%
Lansdowne ICAV Lansdowne Euro	7,15%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	6,25%
Arion banki hf.	4,42%
Stapi lífeyrissjóður	3,87%
Brú Lífeyrissjóður sveitarfélaga	3,85%
Birta lífeyrissjóður	3,81%
Stefnir - ÍS 15	3,34%

Aðalfundur

Þann 20. mars var aðalfundur félagsins haldinn þar sem ársreikningur fyrir árið 2018 var staðfestur. Þá voru tillögur um ráðstöfun hagnaðar og framkvæmd endurkaupaáætlunar samþykktar. Á aðalfundi félagsins var samþykkt hvatakerfi fyrir alla starfsmenn. Hvatakerfið var tengt fjárhagslegum markmiðum, stefnutengdum þáttum og upphæðin var að hámarki 400.000 krónum á starfsmann. Að auki, var hvatakerfi fyrir æðstu stjórnendur samþykkt. Hvatakerfi fyrir forstjóra, þrjá framkvæmdastjóra, mannauðsstjóra og forstöðumann fjárfestinga sem var tengt ákveðnum markmiðum í rekstri félagsins. Má þar nefna fjárhagsleg markmið sem og ánægju starfsmanna og viðskiptavina en nánar er fjallað um þetta í kaflanum um árangurstengingu hluthafa og stjórnenda.

Í aðalstjórn voru kosin Valdimar Svavarsson, stjórnarformaður, Vilhjálmur Egilsson, varaformaður stjórnar, Gestur Breiðfjörð Gestsson, Marta Guðrún Blöndal og Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir. Sveinn Friðrik Sveinsson og Valgerður Halldórsdóttir voru kosin í varastjórn félagsins.

Valgerður Halldórsdóttir sagði sig úr varastjórn félagsins 11. júní síðastliðinn þar sem hún, sem starfsmaður tengds félags við eftirlitsskyldan aðila, uppfyllti ekki 1. mgr. 42. gr. í laga um váttryggingastarfsemi frá 2016.

Góðir stjórnarhættir

Stjórnarmenn VÍS uppfylla þau skilyrði sem kveðið er á um í hlutafélagalögum, lögum um váttryggingastarfsemi og samþykktum félagsins, þ.m.t. um kynjahlutföll. Þrjár undirnefndir eru starfandi, endurskoðunarnefnd, starfskjaranefnd og áhættunefnd, en nefndunum er ætlað að bæta starfshætti í þeim málafnum sem stjórn ber að annast og gera störf stjórnarinnar markvissari.

Helgi Bjarnason er forstjóri félagsins. Hann annast daglegan rekstur VÍS og fer eftir þeirri stefnu sem stjórn hefur markað. Forstjóri annast einnig upplýsingagjöf til stjórnar. Hinn daglegi rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar, en slíkar ráðstafanir getur forstjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn. Forstjóri ber ábyrgð á því að bókhald og fjárreiður séu í samræmi við lög og góðar venjur og að meðferð eigna félagsins sé með tryggilegum hætti.

Um stjórnarhætti váttryggingafélaga er fjallað í lögum um váttryggingastarfsemi, lögum um hlutafélög, samþykktum og starfsreglum stjórnar félagsins. VÍS hefur fylgt framangreindu en auk þess telur stjórn VÍS stjórnarhætti félagsins samræmast leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtaka atvinnulífsins um stjórnarhætti fyrirtækja. Í samræmi við framangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga hefur stjórn félagsins útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt verður í ársskýrslu félagsins og sem viðauki með ársreikningi. Stjórn hefur látið sérfræðinga rýna stjórnarhætti félagsins allt frá árinu 2014 þegar félagið hlaut fyrst viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Góðir stjórnarhættir (frh.)

Viðurkenningin var ekki endurnýjuð árið 2018 þar sem ákveðið var að leita til reyndra erlendra sérfræðinga á sviði stjórnarháttanna til þess að veita félaginu dýpri ráðgjöf með það fyrir augum að auka gæði þeirra. Vinna er nú hafin við að afla á ný vottunar sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum. Óháður úttektaraðili var fenginn til þess til að gera úttekt á stjórnarháttum félagsins, en niðurstöður úttektarinnar staðfesta að stjórnarhættir félagsins eru til fyrirmyndar. Á grundvelli úttektarinnar hefur á ný verið lögð inn umsókn um vottun sem fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum. Leiðarljós félagsins er að stjórnarhættir þess eigi alltaf að vera í stöðugri þróun.

Á liðnu ári lagði stjórn félagsins mikla áherslu á að endurskoða og bæta stjórnkerfi félagsins. Í því samhengi var lagt í viðamikla umbótavinnu sem var unnin í nánú samstarfi við yfirlögfræðing og forstöðumann áhættustýringar, og eftir ábendingum frá innri endurskoðanda. Allar stjórnarstefnur voru teknar til gagn Gerrar endurskoðunar m.t.t. framsetningar og skipulags, og endurskilgreindar línur lagðar varðandi verklagsreglur og innra eftirlit. Markmiðið er að stjórnkerfið uppfylli ströngustu kröfur laga um skýrleika og gagnsæi, og að kerfið þjóni félaginu með því að skýra skipulag og tilgang stjórnkerfisins, skýra eignarhald, ábyrgð og ákvörðunaraðila í einstökum verkefnum.

Stjórnskipulag

Á árinu 2019 var skipurit VÍS einfaldað með fækkun framkvæmdastjóra úr fjórum í þrjá. Þetta var gert til þess að einfalda skipulagið og stytta boðleiðir. Sviði fjárfestinga og rekstrar var skipt upp með þeim hætti að fjárfestingar voru færðar undir skrifstofu forstjóra og fjármálastjórn var færð undir svið kjarnastarfsemi, þar sem Valgeir M. Baldursson tók við framkvæmdastjórn. Í framkvæmdastjórn eru auk Helga Bjarnasonar forstjóra, Anna Rós Ívarsdóttir mannaússtjóri, Guðný Helga Herbertsdóttir framkvæmdastjóri stafrænnar þróunar, Hafdís Hansdóttir framkvæmdastjóri þjónustu og Valgeir M. Baldursson framkvæmdastjóri kjarnastarfsemi.

Stefnan er skýr

Framtíðarsýnin er að VÍS verði stafrænt þjónustufyrirtæki sem nýtir framúrskarandi stafrænar lausnir til að þekkja viðskiptavinum sína, veita þeim einfalda og aðgengilega þjónustu allan sólarhringinn og viðeigandi vernd þannig að þeir séu rétt tryggðir. Framtíðarsýnin er nú leiðarvísir í öllum ákvörðunum sem teknar eru hjá félaginu og hefur markvisst verið unnið að stafrænum lausnum í öllum lykilferlum félagsins. Umbreytingin á hefðbundnu tryggingafélagi í stafrænt þjónustufyrirtæki er á fullri ferð með skýrum markmiðum til framtíðar.

Árangurstenging hluthafa og stjórnenda

Á aðalfundi félagsins 2019 var samþykkt að útvíkka kaupaukakerfi félagsins þannig að það næði til allra starfsmanna en ekki eingöngu æðstu stjórnenda. Kaupaukakerfi ársins 2019 var skipt upp í tvö þrep, fyrri þrep er ætlað forstjóra, framkvæmdastjórn og forstöðumanni fjárfestinga. Þetta eru stjórnendur sem teljast hafa veruleg áhrif á stefnumótandi og fjárhagsleg markmið félagsins til lengri tíma. Seinna þrep er ætlað öðrum starfsmönnum félagsins utan starfsmanna lykilstarfssviða, sem umbun fyrir góðan rekstur og faglega vinnu sem styðja við heildarhagsmuni félagsins.

Tilgangur kaupaukakerfis VÍS er að tengja saman hagsmuni hluthafa og starfsmanna til lengri tíma auk þess að styðja við árangur félagsins bæði gagnvart fjárhagslegum markmiðum og stefnumarkandi markmiðum í rekstri félagsins.

Kerfið byggir á skilgreindum mælikvörðum fyrir rekstrarárið sem snúa að fjárhagslegum, stefnumiðuðum og persónulegum árangri hvers stjórnanda sem og reglufylgni. Í kaupaukakerfinu lagði stjórn áherslu á að ná fram hvata sem byggði á stefnumótandi áherslum um sjálfbæran tryggingarekstur og tengingu hagsmuna hluthafa og stjórnenda til lengri tíma. Stjórnendur skulu kaupa hlutabréf í VÍS fyrir þann hluta kaupaukans (60%) sem ekki fer á geymslureikning til þriggja ára (40%). Gjaldfærður kaupauki í ársreikningi 2019 var 135 milljónir króna.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Árangurstenging hluthafa og stjórnenda (frh.)

Fjárhæð kaupauka annarra en æðstu stjórnenda skal á ársgrundvelli ekki vera hærri en sem nemur 10% af árslaunum starfsmanns sem er þátttakandi í kaupaukakerfi og aldrei hærri en kr. 400.000.

Kaupaukakerfi félagsins uppfyllir kröfur gildandi laga um hlutafélög, laga um váttryggingastarfsemi og reglugerðar um váttryggingastarfsemi og er greiðsla háð skilyrðum laga um hlutafélög nr. 2/1995, laga um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016, reglugerðar nr. 940/2018 og reglum settum samkvæmt þeim.

Reglur sem um kaupaukakerfi VÍS gilda miða að því að kaupaukar hvetji ekki til óhóflegrar áhættutöku, vinni ekki gegn langtímahagsmunum félagsins og váttryggingartaka og stöðugleika á váttryggingamarkaði, leiði ekki til hagsmunaaðreksra, samræmist sjónarmiðum um vernd viðskiptavina félagsins, kröfuhafa og hluthafa og samræmist að öðru leyti góðum venjum og viðskiptaháttum í váttryggingaviðskiptum og heilbrigðum og traustum rekstri váttryggingafélags.

Stafræn vegferð VÍS

Árið 2019 einkenndist af stafrænni vegferð félagsins. Markmiðið er að veita viðskiptavinum VÍS bestu tryggingaþjónustu sem völ er á.

Í stafrænum verkefnum hefur verið unnið eftir aðferðarfræði sem gengur undir heitinu Digital VÍS. Verkefningin ganga út á endurhönnun lykilverla sem eru með fastan tímaramma með skýrri útgáfudagsetningu. Verkefnateymið samanstendur af starfsfólki sem yfirgefur sín daglegu störf á verkefnatíma, forriturum, hönnuði og lögfræðingi. Verkefningin miða að því að auðvelda viðskiptavinum að eiga samskipti og sækja þjónustu til VÍS í gegnum sjálfsafgreiðsluleiðir og eru miðuð að því að auka sjálfvirkni. Verkefnatími er að hámarki 16 vikur en getur líka verið styttri. Frá upphafi verkefna er hönnun og virkni borin undir viðskiptavinum og því gætt að því á verkefnatíma að lausnir sem settar eru í loftið svari sannarlega þörfum viðskiptavina.

Á síðustu tveimur árum hefur verið unnið að stafrænum lausnum fyrir lykilverla félagsins sem snúa að viðskiptavinum:

Viðskiptavinur kemur í viðskipti

Hægt er að óska stafrænt eftir tryggingum, fylla út áhættumat fyrir líf- og sjúkdómatryggingar og skrifa rafrænt undir samning sem og uppsögn til annars tryggingafélags.

Viðskiptavinur lendir í tjóni

Hægt er að tilkynna öll tjón með stafrænum hætti á vis.is. Sjálfvirk tjónaafgreiðsla var kynnt í fyrsta ársfjórðungi 2020 sem gerir félaginu leift að afgreiða um fjórðung allra tjóna sem tilkynnt eru sjálfvirk.

Viðhald viðskiptasambands

Á vis.is er hægt að nálgast tryggingayfirlit, hreyfingayfirlit og tjónayfirlit. Einnig er hægt að skrá greiðsluupplýsingar, fá greiðslustöðu, uppfæra persónuupplýsingar, nálgast gögn um endurnýjun og tryggingaskírteini. Til viðbótar er sérstök síða með sérkjörum fyrir viðskiptavinum.

Viðskiptavinir tóku vel á móti nýjungum í stafrænni þjónustu og varð 99,5% aukning var á innskráningum milli ára. Aukningin var 102% hjá einstaklingum og 64% hjá fyrirtækjum.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samfélagsleg ábyrgð, ófjárhagsleg upplýsingagjöf.

Samfélagsleg ábyrgð VÍS er samofin öllum rekstri fyrirtækisins enda tökum við skyldur okkar gagnvart samfélaginu og umhverfi okkar alvarlega. Til að öðlast yfirsýn skráum við og birtum árangur okkar og áhrif í þremur lykilmálaflokkum í sjálfbærnisráskýrslu sem gefin er út samhliða ársskýrslu. Þessir málaflokkar eru:

Umhverfismál:

Við skráum og birtum meðal annars gögn er varða umhverfisfótspor okkar. Til dæmis losun okkar á gróðurhúsalofttegundum, eldsneytisnotkun, vatnsnotkun og fleira.

Samfélagsmál:

Við fylgjumst með og mælum ýmsa þætti er varða áhrif okkar og frammistöðu í samfélagslegum málum. Til dæmis launajafnrétti, kynjahlutföll og heilsu og aðbúnað starfsmanna.

Góðir stjórnarhættir:

Við tökum saman og birtum upplýsingar er varða stjórnarhætti fyrirtækisins, til dæmis þá siða- og samfélagssáttmála sem við erum aðilar að.

Allar ofangreindar upplýsingar er að finna í viðauka með ársreikningnum.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að samstæðureikningur Vátryggingafélags Íslands hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2019, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar þann 31. desember 2019. Jafnframt er það álit okkar að samstæðureikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri Vátryggingafélags Íslands hf. hafa í dag farið yfir samstæðureikning félagsins fyrir árið 2019 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 27. febrúar 2020

Í stjórn

Valdimar Svavarsson
stjórnarformaður

Vilhjálmur Egilsson
varaformaður

Gestur Breiðfjörð Gestsson

Marta Guðrún Blöndal

Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir

Forstjóri

Helgi Bjarnason

Aritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Vátryggingafélags Íslands hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Vátryggingafélags Íslands hf. fyrir árið 2019. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2019, efnahag hennar 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu, og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í samstæðuársreikningnum.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrd í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð samstæðunni samkvæmt ákvæðum síðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar. Við uppfylfum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði síðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2019. Sem hluti af endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á samstæðuársreikningnum í heild.

Lykilatriði endurskoðunarinnar	Endurskoðunaraðgerðir og niðurstöður
<p>Mat á tjónaskuld, þar með talið forsendur og útreikningar sem hún er byggð á: Sjá nánar skýringu nr. 26 "Vátryggingaskuld".</p> <p>Tjónaskuld er sú fjárhagslega skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna úppgerðra, orðinna en ótilkynnta tjóna í lok árs 2019. Í heild sinni nemur tjónaskuldin kr. 18.602.906 þús. í lok árs 2019 sem er 53% af heildarskuldum samstæðunnar.</p> <p>Tjónaskuld er verulegur liður í reikningsskilum samstæðunnar og vegna flækjustígs og umfangs matskenndra þátta við útreikning á tjónaskuld er þessi liður lykilatriði í endurskoðun okkar. Mat á tjónaskuld er háð faglegu mati og ákvarðað sem besta mat samkvæmt ákvæðum XIV. kafla laga nr. 100/2016 um vátryggingastarfsemi. Tjónaskuld er samtala besta mats á opnum og ótilkynntum tjónaskuldbindingum í lok árs.</p> <p>Helsti matskenndi liðurinn í tjónaskuld samstæðunnar eru ótilkynnt en orðin tjón í lok árs. Erfitt getur verið að meta slík tjón en matið byggir á tryggingastærðfræðilegu mati í samræmi við aðferðir Solvency II.</p> <p>Annar matskenndur liður í tjónaskuld samstæðunnar er mat á tjónum sem hafa langan uppgjörstíma þar sem upphaflegt mat getur verið frábrugðið endanlegu uppgjöri á tjónum.</p> <p>Mat á tjónaskuld er háð gæðum undirliggjandi gagna. Þar á meðal flóknu mati um framtíðarþróun atburða og smávægileg breyting á forsendum getur breytt fjárhæð tjónaskuldar verulega.</p>	<p>Tryggingastærðfræðingar PwC aðstoðuðu okkur við endurskoðun tjónaskuldarinnar og þá sérstaklega vegna útreiknings á besta mati ótilkynnta opinna tjóna.</p> <p>Endurskoðun á mati tjónaskuldbindingar fólst m.a. í eftirfarandi þáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferill við útreikning tjónaskuldar var yfirfarinn. • Eftirlitsaðgerðir stjórnenda prófaðar með aðgerðaendurskoðun. • Gagnaendurskoðun og úrtaksprófanir á hæstu og elstu opnum tjónum í lok árs. • Forsendur stjórnenda við mat á tjónaskuld þar með talið með tilliti til sögulegra gagna um endanleg uppgjör tjóna niður á tjónaflokka voru yfirfarnar. • Afstemmingar milli kerfa sem útreikningur tjónaskuldarinnar byggir á voru yfirfarnar. • Framkvæmdur var sjálfstæður tryggingafræðilegur endurreikningur á tjónaskuldinni. • Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar og prófaðar m.t.t. ákvæða laga og reikningsskilareglna.

Áritun óháðs endurskoðanda

Lykilatriði endurskoðunarinnar	Endurskoðunaraðgerðir og niðurstöður
<p>Mat óskráðra verðbréfa.</p> <p>Sjá nánar skýringu nr. 28 "Fjármálagerðing".</p> <p>Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstur eru stærsta eign samstæðunnar að fjárhæð kr. 32.338.411 þús. eða sem nemur 64% af heildareignum í lok árs 2019.</p> <p>Verulegur hluti eða um 73% af fjáreignum í gegnum rekstur er skráður á markaði og markaðsverð þeirra því fyrirliggjandi á reikningsskiladegi.</p> <p>Sá hluti fjáreigna í gegnum rekstur sem þarfnadist sérstakrar áherslu við endurskoðun okkar eru óskráð verðbréf þar sem mat þeirra byggir á matsaðferðum og er háð óvissu. Vegna óvissu og stærðar er þessi liður lykilatriði í endurskoðun okkar.</p> <p>Matsaðferðir óskráðra verðbréfa geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjáreigna, núvirt sjóðstreymi, verðmyndunarlíkón eða aðrar verðmatsaðferðir sem gefa til kynna áreiðanlegt mat á öðrum viðskiptum á markaði. Þetta eru þau verðbréf sem eru skilgreind í stig 2 og 3 samkvæmt stigkerfi gangvirðis IFRS 13.</p> <p>Verðmæti þessara verðbréfa nemur kr. 8.763.479 þús. eða sem nemur 17 % af heildareignum í lok árs 2019.</p>	<p>Verðmatsérfræðingar PwC aðstoðuðu okkur við endurskoðun óskráðra verðbréfa.</p> <p>Endurskoðun á mati óskráðra verðbréfa fólst m.a. í eftirfarandi þáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Við yfirforum aðferðafræði og forsendur við mat og bárum saman við algeng viðmið fyrir sambærilegar eignir. • Við tókum úrtak úr verðbréfum og framkvæmdum sjálfstæðan útreikning á verðmati bréfanna. • Þau gögn sem útreikningar og forsendur voru byggð á í mismunandi verðmatsaðferðum voru yfirfarin og metin. • Í þeim tilvikum þar sem verðmat byggðist á nýlegum viðskiptum þá voru þau viðskipti sannreynd. • Flokkun verðbréfa í stigkerfi gangvirðis var yfirfarin. • Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar og prófaðar m.t.t. ákvæða laga og reikningsskilareglna.

Aðar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Ársskýrsla liggur ekki fyrir við áritun okkar á samstæðuársreikninginn en við búumst við að fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt. Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórnendum samstæðunnar að meta hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning samstæðunnar á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa samstæðuna upp eða hætta rekstri hennar, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi samstæðunnar. Stjórnendum samstæðunnar ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álitum okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallarar eru á samstæðuársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álitum okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhættan af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvisandi framsetningu samstæðuársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi samstæðunnar eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hennar. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í samstæðuársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að samstæðan verði ekki lengur rekstrarhæf.

Metum framsetningu, gerð og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álitum okkar.

Öflum nægjanlegra endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga félaga og eininga innan samstæðunnar og gefum út álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ábyrgð á álitum okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óháðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óháði okkar og trúnað.

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, höfðu mesta þýðingu á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lykilatriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Reykjavík, 27. febrúar 2020.

PricewaterhouseCoopers ehf.

Kristinn Kristinsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Iðgjöld ársins		23.387.738	22.708.687
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldatekjum		(797.155)	(795.161)
Eigin iðgjöld	6	<u>22.590.583</u>	<u>21.913.527</u>
Vaxtatekjur		716.321	1.025.860
Gengismunur gjaldmiðla		141.337	232.184
Gangvirðisbreytingar fjáreigna		2.693.091	1.334.613
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélags		0	234.040
Fjárfestingatekjur	7	<u>3.550.749</u>	<u>2.826.697</u>
Aðrar tekjur		97.003	118.970
Heildartekjur		<u>26.238.334</u>	<u>24.859.194</u>
Tjón ársins		(18.056.228)	(17.414.774)
Hluti endurtryggjenda í tjónum		568.590	596.303
Eigin tjón	8	<u>(17.487.638)</u>	<u>(16.818.471)</u>
Breyting á áhættuálagi	26	38.314	62.092
Rekstrarkostnaður	9	(5.531.377)	(5.456.294)
Vaxtagjöld		(258.996)	(232.343)
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	10	<u>(96.537)</u>	<u>(38.746)</u>
Heildargjöld		<u>(23.336.233)</u>	<u>(22.483.763)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatta		2.902.101	2.375.431
Tekjuskattar	11	<u>(374.849)</u>	<u>(314.569)</u>
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		<u>2.527.252</u>	<u>2.060.862</u>
Hagnaður á hlut:			
Hagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut	12	1,33	1,03

Skýringar á blaðsíðum 15-41 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr.	2019	2018
Eignir			
Rekstrarfjármunir	13	670.012	770.311
Viðskiptavild og aðrar óefnislegar eignir	14	1.359.765	1.025.155
Húsaleigueign	15	898.732	0
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	16	32.338.411	30.412.653
Skuldabréf og aðrar langtímakröfur	16	1.843.088	2.607.908
Fjárfestingar með fjárfestingaráhættu líftryggingataka	17	1.529.980	1.332.585
Viðskiptakröfur	18	7.423.839	6.932.071
Endurtryggingaeignir	19	1.074.187	806.583
Aðrar kröfur	20	1.286.148	1.999.972
Handbært fé	21	1.929.851	1.263.108
Eignir samtals		50.354.013	47.150.346
Eigið fé			
Hlutafé		1.894.462	1.910.042
Lögbundinn varasjóður		625.620	625.620
Bundið eigið fé		2.792.537	1.834.834
Óráðstafað eigið fé		9.881.307	10.539.857
Eigið fé samtals	22	15.193.926	14.910.354
Skuldir			
Víkjandi skuldabréf	24	2.788.430	2.714.464
Tekjuskattsskuldbinding	11	135.652	81.386
Húsaleiguskuld	25	917.385	0
Vátryggingaskuld	26	27.576.704	26.246.424
Líftryggingaskuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka	17	1.529.980	1.332.585
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	27	2.211.936	1.865.134
Skuldir samtals		35.160.087	32.239.992
Eigið fé og skuldir samtals		50.354.013	47.150.346

Skýringar á bladsíðum 15-41 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit árið 2019

	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Bundið eigið fé	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.2018	2.206.874	625.620	1.822.896	12.111.064	16.766.454
Greiddur arður 0,60 kr. á hlut				(1.321.585)	(1.321.585)
Keyptir eigin hlutir	(46.832)			(465.118)	(511.950)
Hlutfjárhlökkun	(250.000)			(1.550.000)	(1.800.000)
Heildarhagnaður ársins			(283.427)	2.060.862	1.777.435
Bundið eigið fé vegna verðbréfa			213.615	(213.615)	0
Bundið eigið fé vegna dótturfélags			81.750	(81.750)	0
Eigið fé 31.12.2018	1.910.042	625.620	1.834.834	10.539.857	14.910.354
Greiddur arður 1,07 kr. á hlut				(2.043.745)	(2.043.745)
Keyptir eigin hlutir	(15.580)			(184.353)	(199.933)
Heildarhagnaður ársins				2.527.252	2.527.252
Bundið eigið fé vegna verðbréfa			1.039.453	(1.039.453)	0
Bundið eigið fé vegna dótturfélags			(81.750)	81.750	0
Eigið fé 31.12.2019	1.894.462	625.620	2.792.537	9.881.307	15.193.926

Skýringar á blaðsíðum 15-41 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		2.527.252	2.060.862
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld		(598.662)	(1.025.701)
Gangvirðisbreyting fjáreigna		(2.693.091)	(1.334.613)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélags		(0)	(234.040)
Söluhagnaður rekstrarfjármuna		(16.303)	0
Afskriftir		486.993	234.308
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Fjáreignir, breyting		84.396	998.964
Skuldabréf og aðrar langtímakröfur, breyting		764.820	(228.839)
Viðskiptakröfur, breyting		(491.768)	(848.470)
Endurtryggingaeignir, breyting		(267.603)	(384.607)
Aðrar eignir, breyting		713.824	(262.705)
Skattskuldbinding, breyting		54.267	141.455
Vátryggingaskuld, breyting		1.330.280	1.840.765
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir, breyting		421.398	713.331
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		2.315.801	1.670.710
Innborgaðar vaxtatekjur		871.230	1.043.333
Innborgaður arður		682.937	170.461
Greidd fjármagnsgjöld		(185.029)	(141.861)
Greiddir tekjuskattar		(74.596)	0
Handbært fé frá rekstri		3.610.343	2.742.643
Fjárfestingahreyfingar			
Selt hlutdeildarfélag		0	160.610
Keyptir rekstrarfjármunir	13	(63.741)	(574.535)
Seldir rekstrarfjármunir		19.708	0
Keyptur hugbúnaður	14	(534.471)	(370.718)
		(578.503)	(784.643)
Fjármögnunarhreyfingar			
Keyptir eigin hlutir		(199.933)	(511.950)
Greiddur arður		(2.043.745)	(1.321.585)
Höfuðstóls afborganir húsaleiguskuldar		(107.845)	0
		(2.351.524)	(1.833.535)
Hækkun handbærs fjár		680.316	124.465
Handbært fé í upphafi árs		1.263.108	1.094.394
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(13.572)	44.250
Handbært fé í lok árs		1.929.851	1.263.108

Skýringar á blaðsíðum 15-41 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

1. Starfsemi

Vátryggingafélag Íslands hf., hér eftir nefnt félagið, samstæðan eða VÍS, er hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 100/2016 um vátryggingastarfsemi og laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Höfuðstöðvar félagsins eru í Ármúla 3, Reykjavík.

Samstæðuársreikningur Vátryggingafélags Íslands hf. hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélags þess, Líftryggingafélags Íslands hf. (Lífis). Samstæðan starfar á sviði skaðatrygginga, líftrygginga og fjármála. Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með starfsemi samstæðunnar á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

2. Grundvöllur reikningsskila

Samstæðuársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Ársreikningurinn er jafnframt í samræmi við lög um ársreikninga. Ársreikningurinn var samþykktur og leyfður til birtingar á stjórnarfundum þann 27. febrúar 2020. Samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum samstæðunnar er að finna í skýringu 32.

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Samstæðuársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

4. Reikningshaldslegt mat

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Reglulega er farið yfir mat og forsendur. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar:

- vátryggingaskuld sjá skýringu nr. 26
- fjáreignir sjá skýringar nr. 16 og 28.2
- óefnislegar eignir sjá skýringu nr.14
- virðisrýrnun viðskiptakrafna sjá skýringu nr 10

5. Starfsþáttagreining

Samstæðunni er skipt í þrjá rekstrarstarfsþætti: Skaðatryggingarekstur, líftryggingarekstur og fjármálarekstur samkvæmt skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Afkoma starfsþáttanna fyrir árið 2019 var eftirfarandi:

	Skaðatrygginga- rekstur	Líftrygginga- rekstur	Fjármála- rekstur	Samtals
Iðgjöld ársins	21.955.076	1.432.662	0	23.387.738
Hluti endurtrygginga í iðgjaldtekjum	(564.011)	(233.144)	0	(797.155)
Fjárfestingatekjur	876.034	33.216	2.641.499	3.550.749
Aðrar tekjur	97.003	0	0	97.003
Heildartekjur	22.364.101	1.232.734	2.641.499	26.238.334
Tjón ársins	(17.291.630)	(764.598)	0	(18.056.228)
Hluti endurtrygginga í tjónum	335.760	232.829	0	568.590
Breyting á áhættuálagi	46.317	(8.003)	0	38.314
Rekstrarkostnaður	(4.599.871)	(355.003)	(576.503)	(5.531.377)
Vaxtagjöld	0	0	(258.996)	(258.996)
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	0	0	(96.537)	(96.537)
Rekstrarafkoma starfsþátta	854.678	337.960	1.709.463	2.902.101
Tekjuskattar				(374.849)
Hagnaður ársins				2.527.252

Afskriftir meðal starfsþáttarins skaðatrygginga eru 301 milljónir króna og fjármálarekstrar 3 milljónir króna. Fjárfestingar meðal starfsþáttarins skaðatrygginga eru 558 milljónir króna og meðal starfsþáttarins fjármálarekstrar 40 milljónir króna. Bókfært verð seldrar eignar vegna starfsþáttarins fjármálarekstrar var 3 milljónir króna.

5. Starfsþáttagreining (frh.)

Afkoma starfsþáttanna fyrir árið 2018 var eftirfarandi:

	Skaðatrygginga- rekstur	Líftrygginga- rekstur	Fjármála- rekstur	Samtals
Iðgjöld ársins	21.378.389	1.330.298	0	22.708.687
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(543.867)	(251.293)	0	(795.161)
Fjárfestingatekjur	1.105.056	39.922	1.681.719	2.826.697
Aðrar tekjur	118.970	0	0	118.970
Heildartekjur	22.058.547	1.118.927	1.681.719	24.859.194
Tjón ársins	(16.954.575)	(460.199)	0	(17.414.774)
Hluti endurtryggjenda í tjónum	454.370	141.933	0	596.303
Breyting á áhættuálagi	61.208	884	0	62.092
Rekstrarkostnaður	(4.451.271)	(350.674)	(654.349)	(5.456.294)
Vaxtagjöld	0	0	(232.343)	(232.343)
Virðisrýrnun viðskiptakrafna bakferð	0	0	(38.746)	(38.746)
Rekstrarafkoma starfsþátta	1.168.279	450.871	756.281	2.375.432
Tekjuskattar				(314.569)
Hagnaður ársins				2.060.862

Afskrifir meðal starfsþáttarins skaðatrygginga eru 176 milljónir króna og fjármálarekstrar 2 milljónir króna. Fjárfestingar meðal starfsþáttarins skaðatrygginga eru 939 milljónir króna og meðal starfsþáttarins fjármálarekstrar 6 milljónir króna.

Skaða- og líftryggingarekstur mynda váttryggingarekstur sem greinist þannig á árinu 2019:

	Eigna- tryggingar	Sjó- og farm- tryggingar	Lögboðnar ökutækja- tryggingar	Aðrar ökutækja- tryggingar	Almennar ábyrgða- tryggingar	Slysa og sjúkra- tryggingar
Iðgjöld ársins	4.690.604	529.611	8.231.203	3.557.615	1.350.602	2.316.856
Tjón ársins	(3.822.762)	(293.961)	(7.199.601)	(2.478.783)	(844.173)	(1.607.940)
Breyting á áhættuálagi	(11.774)	(9.075)	26.148	6.116	12.130	17.446
Rekstrarkostnaður	(1.085.239)	(142.860)	(1.617.172)	(687.649)	(316.629)	(549.032)
Til endurtryggjenda	3.709	(86.654)	(37.742)	(2.568)	(64.743)	(39.640)
Fjárfestingatekjur	108.120	12.338	419.532	65.799	98.925	152.730
Aðrar tekjur	43.270	1.961	51.842	(34)	(12)	(24)
Hagnaður	(74.072)	11.360	(125.790)	460.496	236.101	290.395
				Frumtryggingar alls	Erlendar endurtryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins		700.480	732.181	22.109.152	1.278.583	23.387.738
Tjón ársins		(315.555)	(449.042)	(17.011.817)	(1.044.410)	(18.056.228)
Breyting á áhættuálagi		3.593	(11.595)	32.989	5.326	38.314
Rekstrarkostnaður		(179.819)	(175.186)	(4.753.586)	(201.289)	(4.954.875)
Til endurtryggjenda		(26.198)	25.884	(227.952)	(612)	(228.564)
Fjárfestingatekjur		15.206	18.010	890.660	18.589	909.249
Aðrar tekjur		0	0	97.003	0	97.003
Hagnaður		197.708	140.251	1.136.449	56.186	1.192.638

Skaða- og líftryggingarekstur mynda váttryggingarekstur sem greinist þannig á árinu 2018:

	Eigna- tryggingar	Sjó- og farm- tryggingar	Lögboðnar ökutækja- tryggingar	Aðrar ökutækja- tryggingar	Almennar ábyrgða- tryggingar	Slysa og sjúkra- tryggingar
Iðgjöld ársins	4.630.043	593.537	7.906.438	3.447.474	1.276.223	2.352.018
Tjón ársins	(4.330.616)	(227.611)	(6.522.608)	(2.460.604)	(581.864)	(1.786.503)
Breyting á áhættuálagi	(17.906)	13.903	12.918	7.777	13.877	11.410
Rekstrarkostnaður	(1.074.638)	(128.529)	(1.557.358)	(662.234)	(313.826)	(529.985)
Til endurtryggjenda	200.181	(80.214)	(36.324)	(2.471)	(127.404)	(42.016)
Fjárfestingatekjur	145.078	16.783	512.410	79.850	129.928	197.298
Aðrar tekjur	50.799	2.547	57.191	4.054	1.514	2.865
Hagnaður (tap)	(397.059)	190.416	372.667	413.846	398.449	205.086

Skýringar

5. Starfsþáttagreining (frh.)

	Líftryggingar	Heilsuþryggingar	Frumtryggingar alls	Erlendar endurtryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	664.668	665.630	21.536.031	1.172.656	22.708.687
Tjón ársins	(206.571)	(253.628)	(16.370.005)	(1.044.769)	(17.414.774)
Breyting á áhættuálagi	(3.502)	4.387	42.864	19.229	62.092
Rekstrarkostnaður	(187.032)	(163.642)	(4.617.244)	(184.701)	(4.801.945)
Til endurtryggjenda	(32.737)	(76.623)	(197.608)	(1.249)	(198.857)
Fjárfestingatekjur	19.047	20.875	1.121.269	23.709	1.144.978
Aðrar tekjur	0	0	118.970	0	118.970
Hagnaður	253.873	196.999	1.634.277	(15.126)	1.619.152

6. Eigin iðgjöld

	2019	2018
Bókfærð iðgjöld	23.780.201	23.228.687
Hluti endurtryggjenda	(794.833)	(820.264)
Breyting á iðgjaldaskuld	(392.464)	(519.999)
Breyting á hluta endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	(2.322)	25.103
Eigin iðgjöld	22.590.583	21.913.527

7. Fjárfestingatekjur

	2019	2018
Vaxtatekjur af bankareikningum	61.684	68.327
Vaxtatekjur af veðskuldabréfum	198.432	215.058
Vaxtatekjur af fjáreignum haldið til sölu	0	354.281
Aðrar vaxtatekjur	456.205	388.194
Fjármunatekjur	716.321	1.025.860
Gengismunur gjaldmiðla	141.337	232.184
Gangvirðisbreytingar hlutabréfa	1.059.323	483.924
Gangvirðisbreytingar annarra fjáreigna	1.633.768	850.689
Gangvirðisbreytingar fjáreigna	2.693.091	1.334.613
Með gangvirðisbreytingu fjáreigna er talinn 682 (2018: 170) milljóna króna arður af hlutabréfaeign.		
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagi	0	234.040

8. Eigin tjón

	2019	2018
Bókfærð tjón	17.080.097	16.031.917
Hluti endurtryggjenda	(293.235)	(233.259)
Breyting á tjónaskuld	976.130	1.382.857
Breyting á hluta endurtryggjenda í tjónaskuld	(275.355)	(363.044)
Eigin tjón	17.487.638	16.818.471

Skýringar

9. Rekstrarkostnaður

	2019	2018
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	2.053.231	2.214.488
Laun og launatengd gjöld	3.117.651	3.007.498
Afskriftir	360.496	234.308
Rekstrarkostnaður.....	5.531.377	5.456.294

Þóknun endurskoðenda fyrir endurskoðun ársreiknings var 22,2 milljónir króna (2018: 22,6 milljónir króna) og þóknun fyrir könnun árschlutareiknings og aðra þjónustu var 3,7 milljónir króna (2018: 3,8 milljónir króna). Með í fjárhæðunum er talinn 24% virðisaukaskattur.

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	2.447.073	2.353.222
Lífeyrisgjöld	322.050	303.590
Fjársýsluskattur	146.240	144.598
Önnur launatengd gjöld	202.288	206.087
Laun og launatengd gjöld	3.117.651	3.007.498
Meðalfjöldi ársverka	205	212

Laun, hlunnindi og mótframlag félagsins í lífeyrissjóð vegna forstjóra, stjórnar og lykilstjórnenda:

	2019		2018	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð
Valdimar Svavarsson, stjórnarformaður *	11.420	1.313	6.970	755
Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir, stjórnarm. og fyrrv.stjórnarf. VÍS *	7.624	877	9.441	1000
Gestur B. Gestsson, stjórnarm. VÍS og fyrrv.stjórnarform. Lífis *	5.300	610	6.144	656
Helga Hlín Hákonardóttir, fyrrv.stjórnarmaður *	0	0	8.694	939
Vilhjálmur Egilsson, stjórnarmaður VÍS	5.835	671	410	47
Marta Guðrún Bjöndal, stjórnarmaður VÍS	6.345	730	410	47
Margrét V. Bjarnadóttir, stjórnarmaður Lífis*	2.188	252	2.887	310
Ingunn Svala Leifsdóttir, stjórnarmaður Lífis*	3.168	364	2.778	299
Sandra Hlíf Ocares, form.tilnefn.nefnd og fyrrv.varam. í stjórn VÍS*	1.710	197	1.140	131
Andri Gunnarsson, fyrrv. varamaður í stjórn VÍS	0	0	109	11
Áslaug Rós Guðmundsdóttir, formaður endursk.nefndar VÍS	1.925	221	2.469	163
Engilbert Hafsteinsson, nefndarm. í tilnefninganefnd	665	76	570	66
Gunnar Egill Egilsson, nefndarm. í tilnefninganefnd	760	87	570	66
Jón Sigurðsson, fyrrv. stjórnarmaður VÍS*	0	0	3.755	404
Ólöf Hildur Pálsdóttir, fyrrv. stjórnarmaður VÍS*	0	0	1.535	169
Sveinn Friðrik Sveinsson, varam. í stjórn VÍS*	640	74	1.345	147
Árni Björn Kristjánsson, varam. í stjórn Lífis*	0	0	100	10
Helgi Bjarnason, forstjóri VÍS***	62.944	11.055	52.471	8.738
Fyrrverandi framkvæmdastjórnar og forstöðumaður fjárfestinga.	0	0	70.073	10.592
Framkvæmdastjórn og forstöðumaður fjárfestinga (5) árið 2019**	205.204	35.262	160.447	26.284
	315.728	51.789	332.318	50.834

Á aðalfundi félagsins var samþykkt kaupaukakerfi fyrir alla starfsmenn. Kaupaukakerfið var tengt fjárhagslegum markmiðum, stefnutengdum þáttum og upphæðin var að hámarki 400 þúsund krónur á starfsmann. Að auki, var kaupaukakerfi fyrir æðstu stjórnendur samþykkt. Kaupaukakerfi fyrir forstjóra, þrjá framkvæmdastjóra, mannauðsstjóra og forstöðumann fjárfestinga sem var tengt ákveðnum markmiðum í rekstri félagsins. Má þar nefna fjárhagsleg markmið sem og ánægja starfsmanna og viðskiptavina. Ávinningur kaupaukakerfis æðstu stjórnenda félagsins mátti ekki nema meira en 25% af árslaunum viðkomandi starfsmanns. Stjórnendur skulu kaupa hlutabréf í VÍS fyrir þann hluta kaupaukans (60%) sem ekki fer á geymslureikning til þriggja ára (40%) Gjaldferðar voru 135 milljónir króna vegna kaupaukakerfisins árið 2019.

* Greiðslur fyrir nefndarstörf í endurskoðunar-, áhættu- tilnefningar- og starfskjaranefnd eru innifaldar. Stjórn og stjórnendur njóta engra annarra kjara en launa og þóknana.

** Framkvæmdastjórnar: Guðný Helga Herbertsdóttir, Hafdís Hansdóttir, Valgeir M. Baldursson og Ólafur Lúther Einarsson sem lét af störfum um mitt ár. Anna Rós Ívarsdóttir mannauðsstjóri og Arnór Gunnarsson forstöðumaður fjárfestinga.

*** Laun forstjóra án kaupauka árið 2019 voru 55,5 milljónir króna samanborið við 52,5 milljónir króna árið 2018.

Skýringar

9. Rekstrarkostnaður (frh.)

Eignarhlutir stjórnarmanna í félaginu voru í lok ársins þannig: Gestur Breiðfjörð Gestsson 48.513.899 hlutir. Helgi Bjarnason átti 1.144.690 hluti og 3 framkvæmdastjórar, mannaúðsstjóri og forstöðumaður fjárfestinga áttu samtals 2.134.595 hluti. Félag tengt Gestu Breiðfjörð Gestssyni er með framvirkan samning um kaup á 42.784.996 hlutum með gjalddaga í desember 2020.

Með eignarhlutum stjórnar og stjórnenda teljast eignarhlutir maka og ófjárráða barna, auk eignarhluta sem eru í eigu félaga sem þeir og makar eiga meirihluta í.

10. Virðisrýrnun viðskiptakrafna

	2019	2018
Afskrifaðar tapaðar viðskiptakröfur	65.921	15.746
Niðurfærsla viðskiptakrafna, breyting	30.616	23.000
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	96.537	38.746

11. Tekjuskattar

11.1 Reiknaðir tekjuskattar

Tekjuskattar eru reiknaðir og færðir í ársreikninginn.

Virkt skatthlutfall:

	2019		2018	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður fyrir tekjuskatta	2.902.101		2.375.431	
Tekjuskattur samkvæmt gildandi skatthlutfalli	580.420	20,0%	475.086	20,0%
Sérstakur fjársýsluskattur	12.214	0,4%	0	0,0%
Gangvirðisbreytingar fjáreigna	(75.359)	-2,6%	(63.696)	-2,7%
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	0	0,0%	(46.808)	-2,0%
Hlutdeild í afkomu óskattskyldra félaga	(9.576)	-0,3%	(12.346)	-0,5%
Fenginn arður til frádráttar	(136.587)	-4,7%	(33.088)	-1,4%
Aðrar breytingar	3.737	0,1%	(4.578)	-0,2%
Tekjuskattar samkvæmt rekstrarreikningi	374.849	12,9%	314.569	13,2%

11.2 Frestaðir skattar

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig:

	2019	2018
(Skattaskuld) skatteign í byrjun árs	(81.386)	91.311
Tekjuskattar í rekstrarreikningi	(374.849)	(314.569)
Tekjuskattar í yfirliti um heildarafkomu	0	70.857
Skattar til greiðslu vegna ársins	330.158	74.596
Aðrir liðir	(9.575)	(3.580)
Skattaskuld	(135.652)	(81.386)

Helstu liðir tekjuskattsskuldbindingar greinast þannig:

	2019	2018
Rekstrarfjármunir og hugbúnaður	(39.483)	19.769
Viðskiptasambönd	(22.539)	(33.808)
Fjáreignir	(39.307)	(39.477)
Aðrir liðir	(34.324)	(27.870)
Skattaskuld í árslok	(135.652)	(81.386)

Skýringar

12. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hvern hlut útistandandi hlutfjár er reiknaður miðað við eftirfarandi forsendur:

	2019	2018
Hagnaður ársins til hluthafa í móðurfélaginu	2.527.252	2.060.862
Vegið meðaltal útistandandi hluta	1.902.551	2.001.593
Hagnaður á útistandandi hlut	1,33	1,03

Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og hagnaður á hlut þar sem ekki hafa verið gerðir neindir kaupréttasamningar né gefin út breytanleg skuldabréf.

13. Rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Tölvubúnaður, innréttingar og bifreiðar	Samtals
Kostnaðarverð			
Heildarverð 1.1. 2018	71.669	668.513	740.183
Eignfært á árinu	5.663	568.873	574.535
Heildarverð 1.1. 2019	77.331	1.237.386	1.314.718
Eignfært á árinu	39.913	23.827	63.741
Selt og aflagt á árinu	(3.405)	0	(3.405)
Heildarverð 31.12. 2019	113.840	1.261.214	1.375.054
Afskriftir			
Afskrifað 1.1. 2018	47.120	366.639	413.759
Afskrift ársins	1.715	128.932	130.648
Afskrifað 1.1. 2019	48.835	495.571	544.407
Afskrift ársins	2.518	158.116	160.634
Afskrifað 31.12. 2019	51.354	653.687	705.041
Bókfært verð			
Bókfært verð í ársbyrjun 2018	24.549	301.874	326.423
Bókfært verð í ársbyrjun 2019	28.496	741.815	770.311
Bókfært verð í árslok 2019	62.486	607.526	670.012
Afskriftahlutföll	3%	10-33%	

Fasteignamat fasteigna í árslok 2019 nam 96 milljónum króna. Vátryggingaverðmæti fasteigna nam 252 milljónum króna.

Vátryggingaverðmæti rekstrarfjármuna nam 447 milljónum króna.

14. Óefnislegar eignir

	Viðskiptavild	Viðskipta-sambönd	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Heildarverð 1.1. 2018	474.599	563.467	1.615.547	2.653.614
Eignfært á árinu	0	0	370.718	370.718
Heildarverð 1.1. 2019	474.599	563.467	1.986.265	3.024.332
Eignfært á árinu	0	0	534.471	534.471
Heildarverð 31.12. 2019	474.599	563.467	2.520.736	3.558.803
Afskriftir				
Afskrifað 1.1. 2018	0	338.082	1.557.435	1.895.516
Afskrift ársins	0	56.347	47.314	103.660
Afskrifað 1.1. 2019	0	394.428	1.604.749	1.999.177
Afskrift ársins	0	56.347	143.515	199.861
Afskrifað 31.12. 2019	0	450.775	1.748.263	2.199.038
Bókfært verð				
Bókfært verð í ársbyrjun 2018	474.599	225.386	58.112	758.098
Bókfært verð í ársbyrjun 2019	474.599	169.039	381.516	1.025.155
Bókfært verð í árslok 2019	474.599	112.693	772.472	1.359.765
Afskriftahlutföll	0%	10%	10-33%	

Viðskiptavild samstæðunnar er vegna kaupa VÍS á Lífis árið 2012. Í árslok var gert árlegt virðispróf á viðskiptavildinni sem miðast við afvaxtað framtíðarsjóðstreymi. Niðurstaða prófsins var að ekki væri þörf á að færa niður bókfært verðmæti hennar.

Skýringar

15. Húsaleigugeign

Þróun húsaleigugeignar:

Húsaleigugeign í ársbyrjun	1.000.328
Afskriftir á árinu	(126.493)
Verðbætur á árinu	24.100
Aðrar breytingar á árinu	799
Húsaleigugeign í árslok	898.732

Húsaleigugeign samstæðunnar er færð upp miðað við ákvæði húsaleigusamninga í samræmi við reglur IFRS 16. Heildargreiðslur vegna húsaleigusamninga á árinu námu 147 milljónum króna.

16. Fjárfestingaverðbréf

Fjáreignir tilgreindar á gangvirði gegnum rekstur greinast þannig:

	2019	2018
Eignarhlutar í öðrum félögum		
Skráð í innlendra kauphöll	6.696.911	6.434.237
Önnur félög	2.948.619	2.129.326
	9.645.530	8.563.563
Önnur verðbréf		
Ríkistryggð, verðtryggð	778.540	2.319.412
Ríkistryggð, óverðtryggð	5.289.207	5.624.003
Önnur skuldabréf	9.220.884	3.918.344
Skuldabréfasjóðir	4.913.143	6.144.817
Fagfjárfestasjóðir	2.491.107	3.842.514
	22.692.881	21.849.090
Fjáreignir á gangvirði samtals	32.338.411	30.412.653
Skuldabréf og aðrar langtímakröfur		
Lán með veði í fasteignum	1.843.088	2.607.908
Fjárfestingaverðbréf	34.181.499	33.020.561

17. Fjárfestingar vegna líftrygginga með fjárfestingaráhættu líftryggingataka

Lífis hefur boðið líftryggingatökum söfnunarlíftryggingar sem samanstanda annars vegar af líftryggingu og hins vegar söfnun í verðbréfasjóði. Iðgjald vegna líftryggingarinnar fer lækkandi eftir því sem söfnun eykst og fellur niður þegar söfnun verður hærri en líftryggingarfjárhæð. Í söfnunarlíftryggingu ber tryggingatakin fjárfestingaráhættuna.

18. Viðskiptakröfur

	2019	2018
Kröfur vegna innlendar starfsemi	5.829.802	5.439.516
Kröfur vegna erlendar starfsemi	1.594.037	1.492.555
Viðskiptakröfur	7.423.839	6.932.071
Breytingar á afskriftareikningi viðskiptakrafna		
Staða í upphafi árs	133.440	110.440
Virðisyrnun viðskiptakrafna	96.537	38.746
Afskrifaðar tapaðar viðskiptakröfur	(65.921)	(15.746)
Staða í lok árs	164.056	133.440

19. Endurtryggingaeignir

	2019	2018
Hlutur endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	140.038	142.361
Hlutur endurtryggjenda í tjónaskuld	926.217	650.862
Kröfur á endurtryggjendur	7.931	13.360
Endurtryggingaeignir	1.074.187	806.583

Skýringar

20. Aðrar kröfur

	2019	2018
Fyrirframgreiddir skattar	409.518	444.666
Geymslufé vegna erlendra viðskipta	657.707	1.351.283
Krafa vegna innlausnar skuldabréfa	93.220	0
Áfallnar vaxtatekjur og fyrirframgreiddur kostnaður	125.703	204.023
Aðrar kröfur.....	1.286.148	1.999.972

21. Handbært fé

Handbært fé í árslok greinist þannig:

	2019	2018
Sjóður	0	93
Bankainnstæður í íslenskum krónum	1.884.548	1.170.129
Bankainnstæður í erlendra mynt	45.303	92.886
Handbært fé.....	1.929.851	1.263.108

22. Eigið fé

Hlutfé Vátryggingafélags Íslands hf. greinist með eftirfarandi hætti:

	2019		2018	
Hlutfé samkvæmt samþykktum félagsins	1.910.042	100,00%	2.206.874	100,00%
Hlutfjárlekkun	0	0,00%	(250.000)	-11,33%
Eigin hlutir	(15.580)	-0,82%	(46.832)	-2,12%
Hlutfé samkvæmt ársreikningi	1.894.462	99,18%	1.910.042	86,55%

Eitt athvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu.

Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverð hlutfjár í lögbundnum varasjóði, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Yfirverði umfram 25% af nafnverði hlutfjár getur félagið ráðstafað.

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal félagið binda óinnleystan hagnað af matsbreytingum á fjáreignum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði gegnum rekstur og færa á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta sem arði.

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal félagið binda hlutdeild í hagnaði dótturfélags og hlutdeildarfélags umfram móttækinn arð.

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður og tap félagsins að frádrögnum arðgreiðslum og framlögum í lögbundinn varasjóð. Greiða má óráðstafað eigið fé til hluthafa sem arð. Hins vegar takmarka gjaldþolsákvæði þær fjárhæðir sem félagið getur greitt sem arð.

23. Gjaldþol og gjaldþolskrafa

23.1 Gjaldþol

Gjaldþol

Gjaldþol samstæðunnar byggir á eigin fé hennar að frádrögnum óefnislegum eignum, væntanlegum arðgreiðslum og endurkaupum á eigin hlutum að viðbættu vikjandi skuldabréfi. Áhættuvilji sem stjórn félagsins hefur sett markmið um samkvæmt staðalreglu Solvency II er að gjaldþolshlutfall samstæðunnar sé á bilinu 1,35 til 1,70.

Tillaga stjórnar að arðgreiðslu eru 2.008 milljónir króna.

	2019	2018
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	15.193.926	14.910.354
Óefnislegar eignir	(1.359.765)	(1.025.155)
Vikjandi skuldabréf	2.788.430	2.714.464
Fyrirhuguð arðgreiðsla	(2.008.130)	(2.044.000)
Reiknað gjaldþol	14.614.462	14.555.662
Gjaldþolskrafa	10.167.519	10.372.858
Gjaldþolshlutfall	1,44	1,40

Skýringar

23.2 Gjaldþolskrafa

Gjaldþolskrafa félagsins er krafa um ákveðið fjármagn, eigið fé, til að mæta þeirri áhættu sem í félaginu er. Notast er við staðalreglu laga nr. 100/2016 þar sem reiknað er út frá öllum mælanlegum áhættum. Hvernig gjaldþolskrafa skiptist upp í undiráhættur má sjá í töflunum hér að neðan.

Fjölbættingaráhrif (e. diversification effect) koma til frádráttar þar sem ekki er talið að allar áhættur raungerist á sama tíma. Aðlögun vegna frestaðra skatta (e. adjustment for the loss-absorbing capacity of deferred taxes) kemur til frádráttar ef áhættur raungerast.

Gjaldþolskrafa	2019	2018
Gjaldþolskrafa		
Grunngjaldþolskrafa (BSCR)	10.640.587	10.621.393
Rekstraráhætta	775.933	751.465
Aðlögun vegna frestaðra skatta	(1.249.000)	(1.000.000)
Gjaldþolskrafa samtals	10.167.519	10.372.858
Grunngjaldþolskrafa (BSCR)		
Markaðsáhætta	5.504.696	4.937.463
Mótaðilaáhætta	1.544.914	1.898.699
Líftryggingaáhætta	129.107	421.381
Heilsutryggingaáhætta	1.613.688	1.650.865
Skaðatryggingaáhætta	6.338.434	6.452.127
Fjölbættingaráhrif	(4.490.253)	(4.739.142)
Grunngjaldþolskrafa samtals	10.640.587	10.621.393
Markaðsáhætta		
Vaxtaáhætta	120.266	575.117
Hlutabréfaáhætta	4.660.538	4.033.258
Fasteignaáhætta	392.186	192.578
Vikáhætta	602.895	808.686
Gjaldmiðlaáhætta	116.360	105.416
Samþjöppunaráhætta	711.937	754.650
Fjölbættingaráhrif	(1.099.487)	(1.532.242)
Markaðsáhætta samtals	5.504.696	4.937.463

24. Víkjandi skuldabréf

Í lok febrúar 2016 gaf félagið út víkjandi skuldabréf að nafnverði 2.500 milljónir króna. Skuldabréfin tilheyra eiginfjárfætti 2 og teljast til gjaldþols félagsins. Þau bera fasta 5,25% verðtrygga vexti og eru til 30 ára með uppgreiðsluheimild og þrepahækkun á vöxtum upp í 6,25% 10 árum eftir útgáfu.

Víkjandi skuldabréf breyttust með eftirfarandi hætti frá ársbyrjun til ársloka:

	2019	2018
Staða 1. janúar	2.714.464	2.623.981
Áfallnir vextir og verðbætur	216.149	229.348
Greiddir vextir	(142.183)	(138.865)
Staða 31. desember	2.788.430	2.714.464

25. Húsaleiguskuld

Þróun húsaleiguskuldar:

Húsaleiguskuld í ársbyrjun	1.000.328
Afborganir á árinu	(107.044)
Verðbætur á árinu	24.100
Húsaleiguskuld í árslok	917.385

Húsaleiguskuld samstæðunnar er færð upp miðað við ákvæði húsaleigusamninga í samræmi við reglur IFRS 16. Vaxtagjöld vegna húsaleiguskuldar á árinu, sem eru innifalin í vaxtagjöldum ársins, námu 39 milljónum króna.

26. Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld í árslok er ákvörðuð sem besta mat samkvæmt ákvæðum XIV. kafla laga um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016. Vátryggingaskuld er samtala besta mats á fjárskuldbindingum vegna gerðra vátryggingasamninga auk áhættuálags. Vátryggingaskuld í árslok 2018 var ákvörðuð á sama hátt.

	2019	2018
Vátryggingaskuld (heild):		
Iðgjaldaskuld	8.051.593	7.659.129
Tjónaskuld	18.602.906	17.626.776
Áhættuálag	922.205	960.519
Vátryggingaskuld samtals	27.576.704	26.246.424
Hlutdeild endurtryggjenda:		
Iðgjaldaskuld	140.038	142.360
Tjónaskuld	926.217	650.862
Hlutdeild endurtryggjenda samtals	1.066.255	793.222
Vátryggingaskuld í eigin hlut:		
Iðgjaldaskuld	7.911.555	7.516.769
Tjónaskuld	17.676.689	16.975.914
Áhættuálag	922.205	960.519
Vátryggingaskuld í eigin hlut samtals	26.510.449	25.453.202

Iðgjaldaskuld er mat félagsins á skuldbindingum vegna þess tímabils sem eftir lifir af gerðum vátryggingasamningum á uppgjörstími.

Tjónaskuld er tryggingastærðfræðilegt mat félagsins á endanlegri tjónsfjárhæð óuppgerðra tjónsatburða á uppgjörstími. Reiknað er væntanlegt fjárstreymi við uppgjör óuppgerðra tjóna að viðbættum kostnaði við uppgjör tjóna, mati á verðlagsbreytingum á uppgjörstímabilinu og afvöxtun framtíðar fjárstreymis við uppgjör tjóna með vaxtaferlum útgefnum af eftirlitsstjórnvöldum. Tjónaskuldin nær til tjónsatburða sem hafa verið tilkynntir félaginu og einnig vegna tjónsatburða sem hafa átt sér stað á uppgjörstími en hafa ekki verið tilkynntir félaginu.

Áhættuálag er mat á fjármagnskostnaði við að leggja til eigið fé til jafns við gjaldþolskröfu sem nauðsynleg er til að standa undir vátryggingaskuldbindingum á uppgjörstíma þeirra. Það kemur ekki til greiðslu nema félagið selji vátryggingastofn sinn eða hluta hans.

Þróun tjónaskuldar vegna fyrri ára á árinu 2019

	Heild	Hluti endur-tryggjenda	Í eigin hlut
Tjónaskuld frá fyrra ári	17.626.776	(650.862)	16.975.914
Greitt á árinu vegna tjóna fyrri ára	(9.583.282)	115.097	(9.468.185)
Ný tjónaskuld vegna tjóna fyrri ára	(9.564.369)	530.187	(9.034.182)
Fjárfestingatekjur á móti afvöxtun tjónaskuldar	670.645	0	670.645
Matsbreyting vegna tjóna fyrri ára	(850.230)	(5.578)	(855.808)

Matsþróun tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára var neikvæð á tímabilinu um 856 milljónir kr. eða -4,8% af tjónaskuld í lok fyrri árs. Matsþróun tjónaskuldar í eigin hlut var neikvæð á tímabilinu um 850 milljónir kr. eða -5,0% af eigin tjónaskuld í lok fyrri árs.

Tjón sem urðu á árinu 2019

	Heild	Hluti endur-tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	7.418.001	(178.139)	7.239.862
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	9.039.537	(385.684)	8.653.853
Tjón sem urðu á árinu samtals	16.457.538	(563.823)	15.893.715

Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu er afvaxtað besta mat eins og ákvæði XIV. kafla laga um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 segir fyrir um.

Skýringar

26. Vátryggingaskuld (frh.)

Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri 2019

Reiknaðar fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri	909.250
Fjárfestingatekjur á móti afvöxtun tjónaskuldar	(670.645)
Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri vegna tjóna yfirstandandi árs	<u>238.605</u>

Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri eru reiknaðar mánaðarlega. Þær eru reiknaðar sem vegin meðalávöxtunarkrafa hvers mánaðar samkvæmt vaxtaferlum eftirlitsaðila á eigin vátryggingaskuld. Fjárfestingatekjur á móti afvöxtun tjóna fyrri ára eru reiknaðar sem vextir á greiðsluflæði tjóna fyrri ára að viðbættum ársvöxtum á meðalstöðu tjónaskuldar á árinu vegna tjóna fyrri ára.

Þróun tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára á árinu 2018

	Heild	Hluti endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Tjónaskuld frá fyrra ári	16.243.919	(287.818)	15.956.101
Greitt á árinu vegna tjóna fyrri ára	(8.367.668)	136.377	(8.231.291)
Ný tjónaskuld vegna tjóna fyrri ára	(10.038.314)	75.937	(9.962.377)
Fjárfestingatekjur á móti afvöxtun tjónaskuldar	841.030	0	841.030
Matsbreyting vegna tjóna fyrri ára	(1.321.033)	(75.504)	(1.396.537)

Matsþróun tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára var neikvæð á tímabilinu um rúmar 1.300 milljónir kr. eða -8,1% af tjónaskuld í lok fyrra árs. Matsþróun tjónaskuldar í eigin hlut var neikvæð á tímabilinu um tæpar 1.400 milljónir kr. eða -8,8% af eigin tjónaskuld í lok fyrra árs.

Tjón sem urðu á árinu 2018

	Heild	Hluti endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	7.664.248	(96.786)	7.567.462
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	7.588.429	(571.169)	7.017.260
Tjón sem urðu á árinu samtals	<u>15.252.677</u>	<u>(667.955)</u>	<u>14.584.722</u>

Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu er afvaxtað besta mat eins og ákvæði XIV. kafla laga um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 segir fyrir um.

Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri 2018

Reiknaðar fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri	1.144.978
Fjárfestingatekjur notaðar á móti afvöxtun tjónaskuldar	(841.030)
Fjárfestingatekjur af vátryggingaskuld vegna tjóna yfirstandandi árs	<u>303.948</u>

Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri eru reiknaðar mánaðarlega. Þær eru reiknaðar sem vegin meðalávöxtunarkrafa hvers mánaðar samkvæmt vaxtaferlum eftirlitsaðila á eigin vátryggingaskuld. Fjárfestingatekjur á móti afvöxtun tjóna fyrri ára eru reiknaðar sem vextir á greiðsluflæði tjóna fyrri ára að viðbættum ársvöxtum á meðalstöðu tjónaskuldar á árinu vegna tjóna fyrri ára.

27. Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

	2019	2018
Viðskiptaskuldir	576.372	657.649
Tekjuskattar til greiðslu	330.158	77.620
Skuldir vegna endurtryggingastarfsemi	101.624	172.515
Aðrar skuldir	1.203.782	957.349
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	<u>2.211.936</u>	<u>1.865.134</u>

28. Fjármálagæringar

28.1 Flokkar fjármálagæringa

Fjáreignir samstæðunnar skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagæringa:

31. desember 2019

Fjáreignir	Fjáreignir á gangvirði	Lán og kröfur	Samtals	Gangvirði
Hlutabréf og hlutabréfasjóðir	10.582.188		10.582.188	10.582.188
Skuldabréf og önnur verðbréf	21.756.223		21.756.223	21.756.223
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur		9.895.368	9.895.368	
Geymslufé og bundnar bankainnstæður		657.707	657.707	
Handbært fé		1.929.851	1.929.851	
Fjáreignir samtals	32.338.411	12.482.926	44.821.337	

31. desember 2018

Fjáreignir	Fjáreignir á gangvirði	Lán og kröfur	Samtals	Gangvirði
Hlutabréf og hlutabréfasjóðir	9.743.874		9.743.874	9.743.874
Skuldabréf og önnur verðbréf	20.668.779		20.668.779	20.668.779
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur		10.188.476	10.188.476	
Geymslufé og bundnar bankainnstæður		1.351.474	1.351.474	
Handbært fé		1.263.108	1.263.108	
Fjáreignir samtals	30.412.653	12.803.058	43.215.711	

Bókfært verð annarra fjáreigna en verðbréfa endurspeglar gangvirði þeirra.

28.2 Stigskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjáreignir, færðar á gangvirði eða haldið til gjalddaga, flokkaða eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðunum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðið byggir á skráðum verðum á virkum markaði fyrir samskonar eignir.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum). Í stig 2 eru færðar fjáreignir þar sem ekki er virkur markaður. Matið á eignunum ákvarðast af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna.

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Við mat á fjáreignum sem falla undir stig 3 eru notuð gögn eins og verðmat frá rekstraradilum fjárfestinga- og fagfjárfestisjóða, söluréttur eða verðmat félagsins byggt á afkomu eða samanburði við sambærilegar fjáreignir.

Vísad er í skýringu 32.13 varðandi grundvöll mats á gangvirði.

Fjáreignir að fjárhæð 749 milljónir kóna færðust af fyrsta stigi á annað stig.

Fjáreignir að fjárhæð 69 milljónir kóna færðust af þriðja stigi á fyrsta stig.

Samstæða

31. desember 2019

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjáreignir á gangvirði	23.574.932	1.685.917	7.077.562	32.338.411

Samstæða

31. desember 2018

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjáreignir á gangvirði	22.888.269	1.270.120	6.254.264	30.412.653

Breytingar sem falla undir stig 3 á árinu eru eftirfarandi:

	2019	2018
Staða 1.1.	6.254.264	5.773.528
Keypt	2.091.368	2.366.832
Selt/afborganir	(1.230.527)	(1.232.674)
Flutt á stig 1	(64.622)	(755.455)
Vextir og matsbreyting*	27.079	102.034
Staða 31.12.	7.077.562	6.254.264

*Þar af eru innleystar 63 milljónir króna sem færast til tekna og óinnleystar 36 milljónir króna sem færast til gjalda. Vextir og matsbreyting eru færðar meðal gangvirðisbreytinga fjáreigna í rekstrarreikningi.

29. Áhættustýring

29.1 Almennt um áhættustýringu

Félagið hefur sett stefnu um samhæfða áhættustýringu. Tilgangur hennar er að tryggja að félagið hafi skilvirkt kerfi áhættustýringar sem felst m.a. í því að greina, mæla, stjórna og hafa eftirlit með áhættum félagsins. Markmið stefnunnar er að setja og skilgreina með skýrum og einföldum hætti áhættustefnu, meginreglur, stjórnskipulag, áhættuvilja og áhættustýringarkerfi, þ.m.t. heimildir til ákvarðanatöku félagsins.

Áhættustefna félagsins er að taka eingöngu áhættur sem það skilur, auðkennir, getur greint, metið, stjórnað, mætt og haft eftirlit með; og eru arðbærar og hagkvæmar.

Stjórn setur umgjörð samhæfðrar áhættustýringar og skriflega stefnu um áhættustýringu, ber ábyrgð á að tryggja innleiðingu áhættustefna og að þeim sé fylgt. Stjórn ákvarðar áhættuvilja, þ.m.t. viðmið, markmið og mörk félagsins ásamt því að setja forstjóra umgjörð í samræmi við þau stefnumið sem stjórnin samþykkir. Áhættuvilji sem stjórn félagsins hefur sett markmið um samkvæmt staðalreglu Solvency II er að gjaldþolshlutfall samstæðunnar sé á bilinu 1,35 til 1,70.

Áhættunefnd stjórnar er undirnefnd stjórnar félagsins, hún er skipuð af stjórn og nefndin svarar beint til stjórnar. Hlutverk hennar er að vera ráðgefandi fyrir stjórn og aðstoða stjórn við að sinna verkefnum tengdum áhættustýringu, innra eftirliti og regluvörslu.

Forstjóri ber ábyrgð á innleiðingu á áhættustefnum félagsins og að þeim sé fylgt. Forstjóri skal leggja fyrir stjórn upplýsingar um áhættutöku félagsins sem er á mörkum þess að rúmast innan áhættuviljans og upplýsa stjórn án tafar ef áhættur eða áhættutökur fara út fyrir mörk áhættuviljans.

Áhættustýring er eitt af lykilstarfssviðum váttryggingafélags samkvæmt lögum 100/2016 um váttryggingastarfsemi og sér áhættustýring VÍS um að framfylgja þeim ákvæðum sem snúa að áhættustýringu. Áhættustýring tryggir að umsjón sé höfð með áhættustýringarkerfi félagsins, þ.m.t. stefnum og áhættuvilja, aðstoðar stjórn og önnur starfssvið við skilvirkan rekstur áhættustýringarkerfa, vaktar almennt áhættusnið samstæðunnar og hefur umsjón með eigin áhættu- og gjaldþolsmati.

Stefna samstæðunnar um eigið fé og arðgreiðslur er að staða eigin fjár sé það sterk að hún geti staðið við skuldbindingar sínar og uppfyllt gjaldþolskröfu þrátt fyrir áföll.

Staða eigin fjár (og annarra viðurkenndra gjaldþolsliða) þarf að vera það sterk að samstæðan geti staðið við skuldbindingar sínar og uppfyllt gjaldþolskröfu skv. XVI. kafla laga nr. 100/2016 þó að það verði fyrir áföllum.

Eiginfjárahætta er hættan á að eigið fé dugi ekki til að mæta þessum kröfum. Eiginfjárstýring felur í sér stýringu á þessum áhættuþætti.

Stjórn setur sér markmið um hvert gjaldþolshlutfallið skuli vera hjá samstæðunni sem hluti af áhættuvilja samstæðunnar, þ.m.t. bæði efri og neðri mörk.

Útreikningur á gjaldþolskröfu er áhættumiðaður og tekur á öllum helstu áhættuþáttum váttryggingafélaga. Líkanið (staðalreglan) sem útreikningurinn byggir á leggur mat þessa áhættuþætti með 99,5% vágildi (e. Value at Risk), sem þýðir í raun að 0,5% líkur eru á því að félögin geti ekki staðið við skuldbindingar sínar næstu 12 mánuði. Félagið reiknar áhættuna mánaðarlega í samræmi við áhættustefnu og áhættuvilja félagsins. Áhætta skv. staðalreglu laganna er að finna í skýringu 23.2.

Gjaldþol samstæðunnar er eigið fé hennar leiðrétt fyrir þeim liðum sem ekki eru varanlega aðgengilegir fjármunir í starfsemi hennar, s.s. óefnislegar eignir og væntar arðgreiðslur, en að viðbættu víkjandi skuldabréfi.

29.2 Eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA)

Tilgangur eigin áhættu- og gjaldþolsmats (ORSA) er að einfalda bestun gjaldþols félagsins. Markmið með ORSA er að upplýsa hversu mikið gjaldþol félagið þarf miðað við núverandi og framtíðar áhættutöku. ORSA upplýsir stjórn, framkvæmdastjórn og aðra sem hlut eiga að máli um áhættusnið, gjaldþolsþörf og áhættuþætti félagsins á hverjum tíma og með því geta tekið rökstuddar og vel ígrundaðar ákvarðanir er snúa að stefnumörkun og áhættutöku félagsins.

ORSA er samfellt lykilverfi í rekstri félagsins og samofið starfsemi þess og eykur þar með skilning á sambandi áhættusniðs, gjaldþols- og fjármagnsþarfar félagsins til skemmri og lengri tíma.

ORSA er í raun allir þeir ferlar og aðferðir sem nýtast til að auðkenna, greina, vakta, stýra og skýra frá þeirri áhættu sem váttryggingafélag er eða getur orðið útsett fyrir til bæði skemmri og lengri tíma og til að ákvarða það eigið fé sem nauðsynlegt er til að tryggja að félagið uppfylli gjaldþolskröfu sína á hverjum tíma, jafnvel þótt það verði fyrir verulegum áföllum. Samstæðan hefur í þessu sambandi sett sér stefnu um eigið áhættu- og gjaldþolsmat sem samþykkt hefur verið af stjórn hennar.

Frekari upplýsingar um gjaldþol og gjaldþolskröfu samstæðunnar má sjá í skýringum 23.1 og 23.2.

29.3 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hætta á tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu, sem stafar beint eða óbeint af sveiflum á virði eða flökti markaðsvirðis eigna, skuldbindinga og fjármálagerninga.

Stefnumótun um stýringu á markaðsáhöttu fer fyrst og fremst fram við endurskoðun á stefnu um fjármagnsskipan, stefnu um fjárfestingar og samsetningu eignaflokka í eignasafni. Við gerð þeirrar stefnu er tekið mið af áhættuvilja samstæðunnar, væntingum um ávöxtun eigna og sögulegri greiningu á ávöxtun. Horft er til núverandi eignasafns og þess umhverfis og þeirra takmarkana sem taka þarf mið af.

Helstu þættir markaðsáhöttu sem sérstaklega eru skoðaðir:

- Vaxtaáhætta
- Hlutabréfaáhætta
- Gjaldmiðlaáhætta

29.4 Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hætta á tapi vegna sveiflna í gangvirði fjármálagerninga vegna breytinga á vöxtum (ávöxtunarkröfu). Líftími (e. duration) eignasafns er í flestum tilfellum ekki sá sami og líftími váttryggingaskuldar og því getur myndast vaxtaáhætta í rekstri samstæðunnar.

Næmnigreining vaxta

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif 50 og 100 punkta hækkunar vaxta á vaxtaberandi eignir hefði á afkomu og eigið fé á reikningsskiladegi. Næmnigreiningin tekur til þeirra vaxtaberandi eigna sem bera breytilega vexti og miðast hún við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin tekur tillit til skattaáhrifa og endurspeglar því þau áhrif á rekstrarreikning og eigið fé.

Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé. Jákvæð fjárhæð merkir hækkun á hagnaði og eigin fé. Lækkun vaxta hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2019		31.12.2018	
	50 pkt	100 pkt	50 pkt	100 pkt
Áhrif á afkomu og eigið fé	7.331	14.662	11.847	23.693

29.5 Hlutabréfaáhætta og önnur verðáhætta markaðsverðbréfa

Hlutabréfaáhætta er hætta á tapi vegna verðbreytinga á hlutabréfum.

Samstæðan fjárfestir í hlutabréfum, bæði til að hámarka ávöxtun og dreifa áhöttu til að jafna sveiflur í eignasafni. Í fjárfestingarstefnu félagsins eru skilgreind mörk til að tryggja áhættudreifingu í hlutabréfasafni og stjórna hlutabréfaáhöttu. Hámark er sett á vægi hlutabréfa í eignasafni, hámarkshlut í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum, hámark í hlutabréfasjóðum sem hlutfall af hlutabréfaeign og hámark á einn útgefanda.

Skráð og óskráð hlutabréf samstæðunnar eru færð á gangvirði og því hafa sveiflur á verði hlutabréfa áhrif á fjárfestingatekjur. Stjórnendur félagsins fylgjast stöðugt með þróun markaða til að geta brugðist við breytingum á hlutabréfaáhöttu.

Samstæðan fjárfestir einnig í markaðsskuldbréfum til að dreifa áhöttu og jafna sveiflur og tekur stefna samstæðunnar um fjárfestingar á því.

	31.12.2019	31.12.2018
Hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði gegnum rekstrarreikning	10.582.188	9.743.875
Skuldbréf og önnur verðbréf á gangvirði gegnum rekstrarreikning	21.756.223	20.668.778

Áhrif af 5% og 10% hækkun á markaðsverði hlutabréfa og skuldbréfa á afkomu og eigið fé að teknu tilliti til 20% tekjuskatts eru sýnd hér að neðan. 5% og 10% lækkun á markaðsvirði hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2019		31.12.2018	
	5%	10%	5%	10%
Hlutabréf - áhrif á afkomu	529.109	1.058.219	487.194	974.387
Skuldbréf - áhrif á afkomu	870.249	1.740.498	826.751	1.653.502

29.6 Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hætta á tapi sem verður vegna breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldveyrissjöfnuður er mismunurinn á milli eigna og skulda eftir gjaldmiðlum. Hluti af verðbréfaeign samstæðunnar og hluti af váttryggingaskuld hennar er í erlendum gjaldmiðlum. Þegar viðmið eru sett um vægi eigna eftir gjaldmiðlum í stefnu um fjárfestingar er tekið mið af gjaldmiðlaáhattu samstæðunnar.

Meirihluti eigna og skulda samstæðunnar er í íslenskum krónum en þó á hún nokkuð af erlendum fjáreignum. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur samstæðunnar. Upplýsingar um gengi og útreikning á flökti taka tillit til meðalgengis Seðlabanka Íslands en árslokagengi er miðgengi Íslandsbanka.

Mynt	Árslokagengi		Meðalgengi		Ársflökt
	2019	2018	2019	2018	2019
USD	121,33	116,45	122,65	108,38	4,2%
EUR	135,80	133,20	137,30	127,73	2,0%
GBP	158,84	147,15	156,49	144,35	7,9%
DKK	18,18	17,84	18,39	17,14	1,9%
NOK	13,77	13,32	13,94	13,31	3,4%
SEK	13,00	12,98	12,97	12,46	0,2%
Gengisáhætta 31.12.2019			Eignir	Skuldir	Hrein staða
USD			1.773.375	629.695	1.143.680
EUR			783.586	265.489	518.097
GBP			1.528.601	832.376	696.225
DKK			36.364	0	36.364
NOK			360.725	0	360.725
SEK			811.390	0	811.390
Samtals			5.294.041	1.727.560	3.566.481
Gengisáhætta 31.12.2018			Eignir	Skuldir	Hrein staða
USD			1.126.493	945.145	181.348
EUR			394.004	375.927	18.077
GBP			1.880.552	763.795	1.116.757
DKK			71.371	0	71.371
NOK			200.247	0	200.247
SEK			261.122	0	261.122
Samtals			3.933.789	2.084.867	1.848.922

29.6 Gjaldmiðlaáhætta (frh.)

Næmnigreining

Í töflunni hér á eftir er sýnt hver áhrif 5% og 10% hækkunar á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á afkomu og eigið fé miðað við stöðu eigna og skulda í viðkomandi gjaldmiðli á reikningsskiladegi. Í töflu hér á undan má sjá þær erlendu eignir og skuldir sem næmnigreiningin tekur til, en þær eru að verulegum hluta erlend verðbréf. Næmnigreiningin miðast við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin tekur tillit til 20% tekjuskatts og endurspeglar þau áhrif sem koma fram í rekstrarreikningi og á eigið fé. Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga í erlendri mynt er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé.

Áhrif á afkomu og eigið fé

	31.12.2019		31.12.2018	
	5%	10%	5%	10%
USD	45.747	91.494	7.254	14.508
EUR	20.724	41.448	723	1.446
GBP	27.849	55.698	44.670	89.341
DKK	1.455	2.909	2.855	5.710
NOK	14.429	28.858	8.010	16.020
SEK	32.456	64.911	10.445	20.890

Lækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart ofangreindum gjaldmiðlum hefði haft í för með sér hækkun á hagnaði og eigin fé.

29.7 Mótaðilaáhætta

Rekstur samstæðunnar byggir á tveimur stöðum, váttrygginga- og fjárfestingastarfsemi og er áhættu gagnvart mótaðila að finna í hvorri starfsemi fyrir sig.

Helstu þættir mótaðilaáhættu eru:

- Hættan á tapi eða ófyrirséðri breytingu á fjárhagsstöðu, sem stafar af lækkun á lánsþæfismati (e. rating) mótaðila
- Hættan á lækkun á lánsþæfismati útgefenda skuldabréfa (e. spread risk)
- Hættan á að mótaðili geti ekki staðið við þær skuldbindingar sem samningar segja til um

Helstu upptök mótaðilaáhættu eru:

- Frumtryggingar
- Endurtryggingar
- Lánveitingar
- Skuldabréfakaup
- Innlán í bönkum

Fylgst er reglulega með mótaðilaáhættu samstæðunnar.

Mótaðilaáhætta greinist þannig:

	31.12.2019	31.12.2018
Markaðsskuldabréf, lánsþæfismat A	6.064.956	6.594.392
Markaðsskuldabréf, lánsþæfismat BBB	3.582.307	2.734.314
Markaðsskuldabréf, lánsþæfismat BB	0	1.349.023
Önnur markaðsverðbréf	13.045.617	11.171.360
Veðlán og önnur útlán	1.843.088	2.607.908
Viðskiptakröfur	7.423.839	6.932.071
Kröfur á endurtryggjendur	7.931	13.360
Aðrar kröfur	1.286.148	1.999.972
Handbært fé	1.929.851	1.263.108
	35.183.737	34.665.507

Hámarks mótaðilaáhætta samstæðunnar er sú bókfærða staða sem sundurliðuð er hér að ofan.

29.8 Lausafjáráhætta

Lausafjáráhætta er hætta á að samstæðan hafi ekki yfir nægum lausum fjármunum að ráða eða geti ekki selt eignir í tæka tíð til að mæta fjárhagslegum skuldbindingum sínum þegar við á.

Reglulega er fylgst með stöðu lausafjár, þróun sem orðið hefur og hvaða áhrif staða markaða og framtíðarhorfur hafa. Sérstök áhersla er lögð á að til sé laust fé til að mæta þeim hluta tjónaskuldar sem væntanlegur er til greiðslu hverju sinni sem og öðrum skuldum. Laust fé samstæðunnar dugar mjög vel til þess að standa straum af væntu fjárústreymi. Samstæðan hefur með stefnu sinni um lausafé sett sér stefnu um lágmarks handbært fé á hverjum tíma auk þess sem stóran hluta heildareignar hennar er hægt að innleysa tafarlaust.

Vænt sjóðflæði skulda greinist þannig:

	Innan eins árs	2021	2022 og síðar	Samtals
31.12.2019				
Tjónaskuld	9.477.837	4.480.266	4.644.803	18.602.906
Víkjandi skuldabréf	143.286	143.286	6.052.150	6.338.723
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	1.780.154	0	0	1.780.154
	Innan eins árs	2020	2021 og síðar	Samtals
31.12.2018				
Tjónaskuld	8.897.443	4.459.597	4.269.736	17.626.776
Víkjandi skuldabréf	138.865	138.865	6.080.256	6.357.987
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	1.034.970	0	0	1.034.970

29.9 Vátryggingaáhætta

Vátryggingaáhætta er hætta á tapi eða óhagstæðum breytingum á virði vátryggingaskuldbindinga vegna ófullnægjandi verðlagningar eða mats á vátryggingaskuld. Vátryggingaáhætta skiptist í líf-, heilsu-, og skaðatryggingaáhætta sem skiptist í frekari undirflokk.

Flokkar vátrygginga - Iðgjöld ársins	2019		2018	
Eignatryggingar	4.690.667	20,1%	4.630.043	20,4%
Sjó- og farmtryggingar	529.611	2,3%	593.537	2,6%
Lögboðnar ökutækjatrýggingar	8.231.203	35,2%	7.906.438	34,8%
Aðrar ökutækjatrýggingar	3.557.615	15,2%	3.447.474	15,2%
Ábyrgðartryggingar	1.350.659	5,8%	1.276.223	5,6%
Slysa- og sjúkratryggingar	2.316.737	9,9%	2.352.018	10,4%
Líf- og heilsutryggingar	1.432.661	6,1%	1.330.298	5,9%
Endurtryggingar	1.278.583	5,4%	1.172.656	5,1%
	23.387.738	100,0%	22.708.687	100,0%
Innlend og erlend starfsemi - Iðgjöld ársins				
Innlend starfsemi	22.109.154	94,5%	21.536.031	94,8%
Erlend starfsemi	1.278.584	5,5%	1.172.656	5,2%
	23.387.738	100,0%	22.708.687	100,0%

29.9 Vátryggingaáhætta (frh.)

Áhætta tengd vátryggingaskuld felst í því að skuldbindingar samstæðunnar vegna vátryggingasamninga séu vanmetnar, hvort sem um er að ræða iðgjalda- eða tjónaskuld. Iðgjaldaskuldin er áætluð skuldbinding vegna gildandi vátryggingasamninga fram að næstu endurnýjun þeirra. Tjónaskuldin er áætluð skuldbinding vegna orðinna úppgerðra tjóna bæði þeirra sem samstæðunni hefur verið tilkynnt um og einnig þeirra tjóna sem orðið hafa en ekki hefur enn verið tilkynnt um. Við mat á vátryggingaskuld samstæðunnar eru aðferðir Solvency II notaðar.

Næmnigreining

Taflan sýnir hvaða áhrif 1% breyting á tjónsfjárhæðum, tjónaskuld og iðgjöldum hafa á afkomu og eigið fé samstæðunnar.

	2019	2018
Tjónsfjárhæðir	138.701	134.548
Tjónaskuld	140.214	135.807
Iðgjöld miðað við óbreytt tjóna- og kostnaðarhlutföll	10.725	13.046

Helstu áhættuþættir sem felast í afgreiðslu og uppgjöri tjóna eru mistök, rangar ákvarðanir eða misferli starfsmanna. Einnig felst áhætta í að tjónþoli greini rangt frá eða ýki afleiðingar tjóns, þ.e. vátryggingasvik. Hér fellur einnig undir umsýsla viðkvæmra persónuupplýsinga og að verktakar á vegum samstæðunnar fari út fyrir verksvið sitt.

Áhætta tengd endurtryggingavernd er m.a. sú að endurtryggjandi standi ekki við skuldbindingar sínar, fjárhæð endurtryggingaverndar sé ekki nægjanleg, misræmi sé á milli frumtrygginga- og endurtryggingaverndar og mismunandi túlkun á milli frumtryggjanda og endurtryggjanda á endurtryggingarsamningi. Í stefnu samstæðunar er kveðið á um að endurtryggjendur skuli hafa öryggismat frá alþjóðlegu matsfyrirtæki og sett eru mörk á hve mikla áhættu samstæðan endurtryggir hjá hverjum endurtryggjanda. Kröfur um öryggismat endurtryggjanda fara eftir áætluðum uppgjörstíma tjóna í viðkomandi samningi, en fjöldi endurtryggjanda á samningi og hámark áhættu hjá einum endurtryggjanda tekur auk þess mið af öryggismati þeirra. Eftirfarandi tafla sýnir hlutfallslega skiptingu iðgjalda til endurtryggjanda eftir öryggismati þeirra árið 2019 og áætlaða skiptingu 2020.

	2020	2019
AA+	5,0%	5,0%
AA-	79,6%	80,2%
A+	9,5%	9,0%
A	1,1%	1,0%
A-	4,8%	4,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

29.10 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er öll áhætta sem bundin er við almennan rekstur samstæðunnar og er skilgreind sem hættu á beinu og óbeinu tapi vegna ófullnægjandi eða gallaðra innri kerfa eða ferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta, eins og lög. Stefna félagsins er að draga úr rekstraráhættu að teknu tilliti til kostnaðar við fyrirbyggjandi aðgerðir.

Helstu þættir rekstraráhættu eru:

- Skipulag
- Skjölnun og samningsgerð
- Upplýsingatækni
- Starfsfólk
- Ytri atburðir

29.11 Innri stjórnun og eftirlit

Stefna félagsins er að vera með vel skipulagða og áreiðanlega innri stjórnun og eftirlit sem er órjúfanlegur hluti samhæfðrar áhættustýringar. Innri stjórnun og eftirlit er ferli sem mótað er af stjórn félagsins, stjórnendum þess og starfsmönnum og er ætlað að veita hæfilega vissu um að félagið nái markmiðum sínum um:

- Árangur og skilvirkni í starfsemi (rekstrartengd markmið)
- Að upplýsingar séu áreiðanlegar (markmið um réttar upplýsingar)
- Að lögum og reglum sé fylgt í hvívetna (markmið um reglufylgni)

Innri stjórnun og eftirlit félagsins greinist í fimm meginþætti sem eiga að stuðla að því að félagið nái framangreindum markmiðum sínum:

- Eftirlitsumhverfi
- Áhættumat
- Eftirlitsaðgerðir
- Upplýsingar og samskipti
- Stjórnendaeftirlit

Stefnan styðst við líkan COSO (Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) um innri stjórnun og eftirlit (Internal Control – Integrated Framework) sem kom út í maí 2013.

Innri stjórnun og eftirlit birtist m.a. í verklagsreglum félagsins, starfsháttum, siðareglum og mannaútsstefnu. Hún er eðlilegur hluti af starfsemi félagsins og er samtvinnuð rekstri þess. Innri stjórnun og eftirlit er þó háð mannlegum takmörkunum eins og mistökum og ásetningi þess efnis að sniðganga reglur félagsins og öðru sem er ófyrirsjáanlegt.

29.12 Samsett hlutfall og rekstrarhlutfall

Samsett hlutfall sýnir samanlagðan tjónakostnað, rekstrarkostnað og endurtryggingakostnað sem hlutfall af iðgjöldum ársins. Rekstrarhlutfall reiknast eins og samsett hlutfall að öðru leyti en því að í nefnara bætast fjárfestingartekjur og aðrar tekjur af váttryggingarekstri við iðgjöld ársins. Tjónakostnaður, rekstrarkostnaður og endurtryggingakostnaður reiknast sem hlutföll af iðgjöldum ársins.

Eftirfarandi tafla sýnir samsett hlutfall, rekstrarhlutfall og aðrar helstu lykiltölur váttryggingarekstrar síðastliðin fimm ár.

	2019	2018	2017	2016	2015
Eigið tjónahlutfall	77,9%	76,7%	73,4%	79,6%	79,4%
Tjónahlutfall	77,2%	76,7%	68,2%	81,1%	76,7%
Rekstrarkostnaðarhlutfall	21,2%	21,2%	21,1%	21,4%	21,5%
Endurtryggingakostnaðarhlutfall	0,9%	0,8%	6,0%	-0,9%	3,3%
Samsett hlutfall	99,4%	98,7%	95,3%	101,7%	101,5%
Fjárfestingateknahlutfall	3,9%	5,0%	4,9%	6,6%	6,9%
Hlutfall annarra tekna af váttryggingarekstri	0,4%	0,5%	0,7%	0,9%	1,0%
Rekstrarhlutfall	95,3%	93,5%	90,3%	94,6%	94,1%

30. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar eru þeir aðilar, eða félög í þeirra eigu, sem hafa umtalsverð áhrif á samstæðuna, beint eða óbeint. Tengdir aðilar eru stórir hluthafar, stjórnarmenn og nefndarmenn undirnefnda stjórnar, lykilstarfsmenn og fjölskyldur þeirra, sem og aðilar sem er stjórnað af eða eru verulega háðir samstæðunni. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Gerð er grein fyrir launum og hlunnindum stjórnenda í skýringu 9.

Viðskipti við tengda aðila og stöður í efnahagsreikningi greinast þannig:

2019	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
Stjórn og lykilstarfsmenn	63.241	54.082	362.819	0
2018				
Stjórn og lykilstarfsmenn	43.447	12.891	293.095	0

Á árinu 2019 var leiðrétt staða á tengdan aðila sem láðist að tilgreina í ársreikningi 2018. Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til samræmis

31. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir lok reikningsskiladags sem krefjast lagfæringa eða breytinga á ársreikningnum.

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir:

Reikningsskilaaðferðum sem er lýst hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem koma fram í ársreikningnum af öllum félögum í samstæðunni. Samstæðan hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem gilda fyrir reikningsskilatímabil sem hófust 1. janúar 2019, Evrópusambandið hefur staðfest og eiga við um starfsemi hennar. Samstæðan hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir sem taka gildi fyrir reikningsskilatímabil sem hefjast eftir 1. janúar 2019, en heimilt er að taka upp fyrir.

Nýir staðlar, túlkanir og breytingar á stöðlum

Samstæðan innleiddi í upphafi árs IFRS 16 Leigusamningar í reikningsskil sín. Staðallinn setur fram nýjar kröfur um reikningsskil vegna leigusamninga. Miklar breytingar eru á reikningsskilaaðferðum leigutaka þar sem ekki er lengur greint á milli fjármögnunarleigu og rekstrarleigu, heldur er þess krafist að færð verði leiguskuldbinding og nýtingaréttur til eignar vegna allra leigusamninga. Samstæðan beitir afturvirkri innleiðingu að hluta, þannig að samanburðartölur eru ekki endurgerðar og uppsöfnuð áhrif vegna innleiðingarinnar, sem er aukning leiguskuldbindinga um 1.000 milljónir króna og nýtingarréttur leigueignar að sömu fjárhæð, voru færð í efnahagsreikning við innleiðingu 1. janúar 2019. Leigugreiðslur voru áður færðar á meðal rekstrargjalda, en samstæðan færir nú vaxtagjöld af leiguskuldbindingu og afskriftir af nýtingarrétti. Áhrif á afkomu og flokkun innan rekstrarreiknings eru óveruleg.

Alþjóða reikningsskilaráðið samþykkti breytingu á IFRS 4 „Vátryggingasamningar“ í september 2016 þar sem vátryggingafélögum var gefinn kostur á að annað hvort breyta meðferð vissra samninga sem færðir eru samkvæmt IFRS 9 „Fjármálagerningar“ eða fresta upptöku staðalsins alfarið, að uppfylltum vissum skilyrðum, þar til 1. janúar 2022. Staðallinn IAS 39 „Fjármálagerningar, færsla og mat“ verður því áfram í gildi. Þá tekur gildi nýr staðall fyrir vátryggingasamninga, IFRS 17, og verða þá báðir staðlarnir teknir upp samhliða.

Samstæðan telur að mat fjármálagerninga samkvæmt IAS 39 sé viðeigandi nálgun á gangvirði og hefur áætlað að breytingar á mati IAS 39 yfir í IFRS 9 verði óverulegar.

IFRS 16 *Leigusamningar* gildir frá og með árinu 2019. Samkvæmt staðlinum skulu allir leigusamningar færðir í efnahagsreikning leigutaka, en heimilt er að undanskilja samninga til eins árs eða skemmri tíma eða ef fjárhæð samninga eru óverulegar. Núvirtar greiðsluskuldbindingar vegna samninga sem nú flokkast sem rekstrarleigusamningar verða þá færðar til skuldar, en móti verður nýtingarréttur færður til eignar. Nýtingarrétturinn verður afskrifaður og vaxtagjöld færð af leiguskulddinni. Félagið er leigutaki að húsnæði. Sjá nánar í skýringum númer 15 og 25.

IFRS 17 *Vátryggingasamningar* var gefinn út í maí 2017 og mun taka gildi á reikningsskilatímabilum sem byrja 1. janúar 2022 eða seinna. Innleiðing fyrir þann tíma er heimil. IFRS 17 breytir í grunnatriðum reikningshaldi allra fyrirtækja sem gefa út vátryggingasamninga. Samstæðan hefur ekki metið áhrif þessa nýja vátryggingastaðal á reikningsskil sín.

Til að auka upplýsingagildi ársreikningsins eru skýringar við hann birtar á grundvelli þess hversu viðeigandi og mikilvægar þær eru fyrir lesendur hans. Því eru upplýsingar sem hvorki eru metnar mikilvægar né viðeigandi fyrir notendur ársreikningsins ekki birtar í skýringum.

32.1 Samstæða

Ársreikningur samstæðunnar innifelur ársreikning móðurfélagsins og dótturfélags þess. Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yferráð. Samstæðan fer með yferráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félagi og getur haft áhrif á arðsemina vegna yferráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalín í samstæðureikningnum frá því að yferráð nást og þar til þeim lýkur.

Rekstrarniðurstaða keypra eða seldra dótturfélaga á árinu er meðtalin í samstæðurekstrarreikningi frá og með yfirtökudegi eða fram að söludegi eftir því sem við á.

Í samstæðureikningnum eru birtar tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og því er viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til samræmis við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

Þegar eignarhald móðurfélags á dótturfélagi er minna en 100% er færð hlutdeild minnihluta í eigin fé og rekstrarafkomu. Þar sem hlutdeild minnihluta nemur óverulegum fjárhæðum er hún ekki sýnd sérstaklega í ársreikningnum.

32.2 Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem félagið hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yferráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Hlutdeildaraðferð

Hlutdeildaraðferð er reikningsskilaaðferð þar sem fjárfesting í hlutdeildarfélögum er upphaflega færð á kostnaðarverði og fjárhæðin síðan leiðrétt vegna breytingar á hlut félagsins í hreinum eignum hlutdeildarfélaga, eftir kaup. Hluttur félagsins í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga er innifalinn í hagnaði eða tapi félagsins. Verði hlutdeild félagsins í tapi hlutdeildarfélags meiri en bókfært verð viðkomandi félags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélagsins á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þess fyrir en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

32.3 Viðskiptavild

Viðskiptavild sem myndast við sameiningar er færð til eignar þann dag sem félagið nær yferráðum í keyptu félagi. Viðskiptavild er mismunur á kaupverði dótturfélags og hlutdeild í hreinni eign þess eftir að eignir og skuldir hafa verið metnar til gangvirkis á yfirtökudegi. Viðskiptavild er ekki afskrifuð heldur metin árlega með tilliti til virðisrýrnunar eða oftast ef vísbendingar eru um virðisrýrnun. Við framkvæmd virðisprófs er viðskiptavildinni skipt niður á fjárskapandi einingar. Þær fjárskapandi einingar sem viðskiptavildinni hefur verið úthlutað á eru prófaðar með tilliti til virðisrýrnunar og ef bókfært verð er hærra en virði þeirra hefur virðisrýrnun átt sér stað. Hafi virðisrýrnun átt sér stað er viðskiptavild fyrst færð niður og síðan aðrar eignir sem tilheyra viðkomandi einingu. Óheimilt er að bakfæra áður færða virðisrýrnun viðskiptavildar á síðari tímabilum.

32.4 Viðskiptasambönd

Viðskiptasambönd sem urðu til við yfirtöku á rekstri, eru afskrifuð á áætluðum nýtingartíma, 10 árum.

32.5 Tekjur

Tekjur eru færðar á gangvirði móttækinnar aða innheimtanlegrar greiðslu að frádregnum afsláttum.

Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrra ári en að frádregnum iðgjöldum til næsta árs sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáhattu sem ekki er útrunninn.

Arður og vaxtatekjur

Arður af fjárfestingum er tekjufærður á þeim degi sem arðsréttur hefur stofnast.

Vaxtatekjur eru færðar þegar líklegt þykir að samstæðan muni hafa hagrænan ávinning af þeim og unnt er að meta fjárhæð teknanna með áreiðanlegum hætti. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Virkir vextir eru sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi eða tekjur yfir áætlaðan líftíma fjáreignarinnar þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar.

32.6 Gjöld af váttryggingastarfsemi

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón sem urðu á árinu ásamt endurmati tjóna vegna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

32.7 Váttryggingasamningar

Félagið gefur út samninga sem flytja bæði váttryggingalega og fjármálalega áhættu frá viðskiptavinum til þess.

Skilgreining váttryggingasamninga

Með váttryggingasamningi tekur váttryggjandinn að sér að bæta váttrygðum fjárhagslegar afleiðingar váttryggingaátturðar sem kveðið er á um í váttryggingaskilmálum.

Váttryggingaátturðurinn er óviss, ekki er vitað hvort hann verður eða hvenær og oftast er ekki vitað hverjar fjárhagslegar afleiðingar hans verða ef til hans kemur.

Flokkun váttrygginga

Váttryggingasamningar sem teljast til skaðatrygginga eru á sviði ábyrgðartrygginga, slysatrygginga og eignatrygginga, þar með talið sjó- og farmtryggingar.

Ábyrgðartryggingar vernda viðskiptavini félagsins gegn þeirri áhættu að valda þriðja aðila fjárhagslegu tjóni eða afleiddu tjóni vegna lögmatrar starfsemi.

Slysatryggingar bæta váttrygðum eigin skaða í samræmi við skilmála.

Eignatryggingar greiða bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir í atvinnurekstri geta einnig átt kröfu um bætur vegna tapaðs hagnaðar verði hinar tryggðu eignir fyrir tjóni, þannig að atvinnureksturinn dragist saman eða falli niður tímabundið.

Líftryggingar taka til mannlægs lífs, til dæmis dauða og þess að lifa út váttryggingatímam. Iðgjöld teljast til tekna á því tímabili sem váttryggingasamningurinn gildir og bætur eru gjaldfærðar á því tímabili sem tjónið verður.

Fjárfestingar með fjárfestingaráhættu líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaráhættu líftryggingataka eru fjáreignir í eigu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið og bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum söfnunarlíftrygginga. Líftryggingaskuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka er skuldbinding félagsins gagnvart váttryggingatökunum að sömu fjárhæð.

Váttryggingaskuld

Samstæðan metur í lok reikningsárs hvort tilfærð váttryggingaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar samstæðunnar vegna gerðra váttryggingasamninga með því að meta framtíðar fjárfærðar váttryggingaskuldar. Allar breytingar á váttryggingaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi. Við gerð matsins er tekið tillit til áætlana vegna allra samningsbundinna sjóðshreyfinga vegna tjóna og tjónakostnaðar.

Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir í þeim tilgangi að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggingasamningar eru ýmist hlutfallslegir eða bera alla áhættu fari tjónsatburður umfram fyrirfram umsamda tjónsfjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtrygðum váttryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldbindingar vegna endurtrygginga eru hlutdeild þeirra í iðgjöldum vegna endurtryggingasamninga sem gjaldfærð er í rekstrarreikningi við endurnýjun endurtryggingasamninga.

32.8 Erlendir gjaldmiðlar

Gengismunur er færður í rekstrarreikning á því tímabili sem hann fellur til.

32.9 Fjármagnskostnaður

Fjármagnskostnaður er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til.

32.10 Tekjuskattar

Gjaldfærðir tekjuskattar samanstanda af tekjusköttum til greiðslu og frestuðum tekjusköttum.

Tekjuskattar til greiðslu

Tekjuskattar til greiðslu eru tekjuskattar sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjusköttum til greiðslu vegna fyrri ára. Skattskyldur hagnaður er að jafnaði annar en reikningshaldslegur hagnaður. Reiknaðir tekjuskattar miðast við gildandi skatthlutföll á reikningsskiladegi.

Frestaðir tekjuskattar

Frestaðir tekjuskattar stafa af tímabundnum mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar þar sem tekjuskattsstofn samstæðunnar er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil hennar. Frestaðir tekjuskattar eru ekki færðir vegna viðskiptavildar sem ekki er skattalega frádráttarþær. Frestaðir tekjuskattar miðast við gildandi skatthlutfall á reikningsskiladegi.

Skatteign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Frestaðir tekjuskattar eru gjaldfærðir í rekstrarreikningi nema þegar þeir tengjast liðum sem færðir eru í aðra heildarafkomu eða beint á eigið fé en þá eru þeir einnig færðir þar.

32.11 Rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Rekstrarfjármunir eru færðir á upphaflegu kostnaðarverði að fráðregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand.

Rekstrarfjármunir eru færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð að fráðregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Afskriftir eru færðar á kerfisbundinn hátt á áætluðum nýtingartíma eignarinnar að teknu tilliti til vænts hrakvirðis. Afskriftaraðferð, áætlaður nýtingartími og hrakvirði er endurmetið að minnsta kosti árlega.

Hagnaður vegna sölu rekstrarfjármuna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söluþegi og er fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna.

32.12 Hugbúnaður

Hugbúnaður er eignfærður á kostnaðarverði að fráðregnum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð hugbúnaðar samanstendur af kaupverði hans og öllum beinum kostnaði við að koma honum í notkun. Hugbúnaður er afskrifaður línulega á 3 til 10 árum frá því hann er tekinn í notkun.

32.13 Fjáreignir

Fjáreignir samstæðunnar skiptast í fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, fjáreignir haldið til sölu, fjáreignir haldið til gjalddaga og lán og kröfur. Fjáreignir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald að teknu tilliti til viðskiptakostnaðar þegar um er að ræða fjármálagerninga sem ekki eru færðir á gangvirði eftir upphaflega skráningu. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning færðar á gangvirði en fjáreignir haldið til gjalddaga og lán og kröfur eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði í samræmi við aðferð virkra vaxta.

Gangvirði er verð í venjubundnum viðskiptum með eign eða skuld á matsþegi. Nánar tiltekið er gangvirði eigna það verð sem fengist við sölu eigna en gangvirði skulda það verð sem greitt væri fyrir yfirfærslu skuldar í hefðbundnum viðskiptum markaðsaðila.

32.13 Fjáreignir (frh.)

Gangvirði skráðra verðbréfa er skráð markaðsverð þeirra á uppgjörstegi án þess að tekið sé tillit til sölukostnaðar sem gæti fallið til í framtíðinni.

Sé markaðsverð ekki skráð í kauphöll eða fáanlegt hjá miðlara, er gangvirði fjármálagernings metið með matsaðferðum, þar á meðal geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjáreigna, núvirt sjóðstreymi, verðmyndunarlíkan valréttá eða aðrar verðmatsaðferðir sem gefa til kynna áreiðanlegt mat á öðrum viðskiptum á markaði.

Þegar notast er við núvirta sjóðstreymisaðferð við mat á gangvirði, er vænt framtíðar sjóðstreymi byggt á besta mati stjórnenda og ávöxtunarkrafa, sem notuð er, eru markaðsvextir sambærilegs gernings á uppgjörstegi. Þegar önnur verðmyndunarlíkön eru notuð, eru forsendur matsins byggðar á upplýsingum af markaði á uppgjörstegi. Gangvirði óskráðra hlutabréfa er metið, ef mögulegt er, með því að nota viðeigandi V/H hlutfall fyrir sambærileg skráð félög og er hlutfallið lagað að sérstökum aðstæðum útgefanda verðbréfanna.

Virkir vextir

Aðferð virkra vaxta felst í því að reiknað er endurgreiðsluvirði fjáreignar eða fjárskuldar og vaxtatekjum og vaxtagjöldum jafnað á líftímanum. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi eða tekjur yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings, eða yfir styttra tímabil ef við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Vaxtatekjur eru færðar miðað við virka vexti fyrir alla vaxtaberandi fjármálagerninga aðra en þá sem skilgreindir eru sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning þegar tilgangurinn er að hagnast á skammtímabreytingum. Sama á við um allar aðrar fjáreignir sem samstæðan tilgreinir á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Gangvirðisbreyting fjárfestinga í verðbréfum samanstendur af breytingum á gangvirði, arðstekjum, vaxtatekjum og verðbótum.

Fjáreign má tilgreina sem fjáreign á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu ef eitt af eftirfarandi skilyrðum er uppfyllt:

- flokkunin kemur í veg fyrir eða minnkar ósamræmi í mati eða skráningu.
- fjáreignin er hluti af safni fjáreigna eða fjárskulda eða hvoru tveggja og er metin á gangvirði í samræmi við skráða stefnu samstæðunnar við áhættustýringu eða fjárfestingastefnu.
- fjáreignin er hluti af samningi sem felur í sér eina eða fleiri samsetta afleiðu og heimilt er að allur samsetti fjármálagerningurinn (eign eða skuld) sé færður á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Fjáreignir haldið til sölu

Fjáreignir haldið til sölu eru upphaflega færðar í bókhald á gangvirði að viðbættum beinum viðskiptakostnaði. Eftir það eru þær færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar, að undanskilinni virðisrýrnun, ef við á, og vaxtatekjum, færðar í aðra heildarafkomu og á bundinn reikning meðal eigin fjár. Við sölu eru óinnleystar gangvirðisbreytingar meðal eigin fjár færðar í rekstrarreikning. Vaxtatekjur og virðisrýrnun eru færð í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til.

Fjárfestingar til gjalddaga

Fjáreignir eru flokkaðar sem fjárfestingar til gjalddaga þegar samstæðan á fjárfestingar í skuldabréfum, og hefur fyrirætlanir og getu til að eiga til gjalddaga. Fjárfestingar til gjalddaga eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti að fráðreginni virðisrýrnun þegar við á.

Þegar meira en óverulegur hluti fjárfestinga til gjalddaga er seldur eða ekki er lengur ætlunin að eiga þessar eignir til gjalddaga eru þær endurflokkaðar sem fjáreignir haldið til sölu.

Lán og kröfur

Viðskiptakröfur, lán og aðrar kröfur sem hafa fastar greiðslur og eru ekki skráðar á virkum markaði eru flokkuð sem lán og kröfur. Lán og kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta að fráðreginni virðisrýrnun. Vaxtatekjur af lánunum og kröfum eru færðar miðað við virka vexti.

32.13 Fjáreignir (frh.)

Virðisrýrnun fjáreigna

Á reikningsskiladegi er bókfært verð fjáreigna, annarra en fjáreigna á gangvirði gegnum rekstrarreikning, metið í þeim tilgangi að kanna hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Virðisrýrnun hefur orðið ef vænt framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti er lægra en bókfært verð. Ef virðisrýrnun á ekki lengur við er hún bakfærð, þó aldrei umfram áður færða lækkun.

Eignasafn fjáreigna er metið til virðisrýrnunar ef einstakar eignir eru þess eðlis að þær verði ekki metnar hver fyrir sig.

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning. Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að atburður hafi átt sér stað, eftir upphaflega skráningu eignarinnar, sem leiðir til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af eigninni verði lægra en áður var talið og hægt er að meta áhrif atburðarins með áreiðanlegum hætti.

Við mat á virðisrýrnun einstakra flokka fjáreigna styðst félagið við sögulega reynslu af slíkum eignum, þá dagsetningu sem hægt væri að endurheimta tapið og fjárhæð taps, með tilliti til mats stjórnenda á hvort núverandi efnahagsaðstæður leiði til að tapið verði í raun hærra eða lægra en söguleg reynsla segir til um.

Afskráning fjáreigna

Samstæðan afskráir fjáreignir aðeins þegar samningsbundinn réttur til framtíðarsjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur til staðar eða þegar áhættan eða ávinningurinn af fjáreigninni flyst yfir á annan aðila.

32.14 Virðisrýrnun annarra eigna

Á reikningsskiladegi fara stjórnendur yfir bókfært verð efnislegra og óefnislegra eigna í þeim tilgangi að kanna hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Sé slík vísbending til staðar er endurheimtanlegt virði eignarinnar metið. Endurheimtanlegt virði fjárskapandi einingar sem eignin fellur undir er metið þegar ekki er hægt að meta endurheimtanlegt virði einstakra eigna.

Endurheimtanlegt virði er annað hvort gangvirði að frádregnum áætluðum sölukostnaði eða nýtingarvirði eignar, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er áætlað framtíðarfjárstreymi sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta þar sem vextirnir endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni.

Óefnislegar eignir með óskilgreindan endingartíma og óefnislegar eignir sem eru ekki tilbúnar til notkunar eru á hverju ári prófaðar með tilliti til virðisrýrnunar og oftar ef vísbending er um virðisrýrnun.

Sé endurheimtanlegt virði eignar metið lægra en bókfært verð er virði hennar fært niður í endurheimtanlegt virði. Tap vegna virðisrýrnunar er fært í rekstrarreikning.

Ef tap vegna virðisrýrnunar snýst við er bókfært verð eignarinnar hækkað aftur en þó aldrei umfram bókfært verð fyrir virðisrýrnun. Bakfærsla virðisrýrnunar færir í rekstrarreikning. Ekki er heimilt að bakfæra virðisrýrnun viðskiptavildar.

32.15 Skuldbindingar

Skuldbinding er færð þegar samstæðan ber lagalega eða ætlaða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líklegt er talið að til greiðslu komi og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

Fjárhæð skuldbindingar er byggð á besta mögulega mati á skuldinni sem er fyrirbyggjandi á reikningsskiladegi. Ef skuldbindingin er metin út frá áætluðu framtíðarsjóðstreymi er hún færð miðað við núvirt áætlað sjóðstreymi.

Þegar virði skuldbindingarinnar er endurheimtanlegt frá þriðja aðila er fjárhæð hennar færð til eignar.

32.16 Fjárskuldir og eiginfjárgerningar

Flokkun í skuldir og eigið fé

Skuldir og eiginfjárgerningar eru flokkaðir sem fjárskuldir eða eigið fé, eftir eðli samnings.

Eiginfjárgerningar

Eiginfjárgerningur er hvers konar samningur sem felur í sér eftirstæða hagsmunum í eignum félags eftir að allar skuldir hans hafa verið dregnar frá.

Ábyrgðarskuldbindingar

Ábyrgðarskuldbindingar vegna fjárskulda eru upphaflega færðar á gangvirði. Við síðara mat eru aðrar ábyrgðarskuldbindingar, en þær sem flokkaðar eru á gangvirði gegnum rekstrarreikning, færðar við því sem hærra reynist:

- fjárhæð undirliggjandi skuldar sem metin er í samræmi við IAS 37 - *Skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*,
- fjárhæð upphaflegs samnings að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum í samræmi við reglur um skráningu tekna.

Fjárskuldir

Fjárskuldir samstæðunnar samanstanda af viðskiptaskuldum og öðrum skuldum. Fjárskuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði og eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla út gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

Skýringar

33. Ársfjórðungayfirlit (óendurskoðað)

	4F 2019	3F 2019	2F 2019	1F 2019	4F 2018
Iðgjöld tímabilsins	6.086.238	6.068.185	5.660.945	5.572.369	5.955.295
Eigin iðgjöld	5.918.446	5.830.225	5.454.092	5.387.819	5.727.422
Fjárfestingatekjur	987.398	(237.128)	1.433.902	1.366.577	984.873
Aðrar tekjur	24.606	33.041	19.443	19.913	47.045
Heildartekjur	6.930.450	5.626.138	6.907.438	6.774.309	6.759.340
Tjón tímabilsins	(4.896.560)	(4.831.636)	(4.049.385)	(4.278.647)	(4.874.655)
Eigin tjón	(4.754.134)	(4.534.456)	(3.970.837)	(4.228.211)	(4.667.957)
Breyting á áhættuálagi	542	(16.558)	3.955	50.375	84.383
Rekstrarkostnaður	(1.269.121)	(1.422.135)	(1.404.678)	(1.435.443)	(1.408.924)
Virðisrýrnun viðskiptakrafna og vaxtagjöld	(93.012)	(72.651)	(103.508)	(86.361)	(82.969)
Hagnaður fyrir tekjuskatta	814.724	(419.662)	1.432.370	1.074.669	683.874
Tekjuskattar	(85.709)	26.011	(176.445)	(138.706)	(85.294)
Hagnaður (tap) tímabilsins	729.015	(393.651)	1.255.925	935.962	598.579
Tjónahlutfall	80,5%	79,6%	71,5%	76,8%	81,9%
Eigið tjónahlutfall	80,3%	77,8%	72,8%	78,5%	81,5%
Rekstrarkostnaðarlutfall	18,6%	21,1%	22,2%	23,1%	21,5%
Endurtryggingakostnaðarlutfall	0,4%	(1,0%)	2,3%	2,3%	0,3%
Samsett hlutfall	99,5%	99,7%	96,0%	102,2%	103,7%

Skýringar

34. Þróun tjónaskuldar (óendurskoðað)

Taflan sýnir mat samstæðunnar á endanlegri fjárhæð tjóna hvers tjónsárs og hvernig það mat hefur þróast milli ára.

Þróun milli ára gefur til kynna hæfni samstæðunnar til ákvarða skuldbindingar sínar vegna váttryggingasamninga.

Frá árinu 2014 er tjónaskuld birt sem núvirt besta mat samkvæmt reglum laga nr. 100/2016. Fjárhæðir fyrri ára eru óbreyttar frá fyrri ársreikningum.

Hafa ber í huga að fjárhæðir eru ekki færðar til fasts verðlags og því hafa verðlagsbreytingar nokkur áhrif á þróun milli ára.

Í neðri töflunni, tjón í eigin hlut, hefur hlutur endurtryggienda verið dreginn frá þeim fjárhæðum sem birtar eru í efri töflunni.

Heildarfjárhæðir í millj. kr.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði													
Í lok tjónsárs	11.247	11.736	12.307	13.406	11.850	11.623	11.132	11.269	12.535	12.612	14.626	15.701	
einu ári síðar	12.320	12.069	11.797	13.942	12.558	10.778	12.490	12.544	13.288	14.473	15.733		
tveimur árum síðar	12.239	12.488	11.679	13.520	10.712	11.058	12.541	13.025	13.721	14.829			
þremur árum síðar	11.887	12.090	11.361	12.311	10.522	10.908	12.496	13.217	13.925				
fjórum árum síðar	11.846	11.978	11.158	12.164	12.137	10.882	12.580	13.140					
fimm árum síðar	11.883	11.767	11.111	12.374	11.610	10.802	12.590						
sex árum síðar	11.712	11.778	11.196	12.437	11.599	10.748							
sjö árum síðar	11.662	11.849	11.207	12.388	11.572								
átta árum síðar	11.878	11.840	11.208	12.422									
níu árum síðar	11.929	11.850	11.214										
tíu árum síðar	11.768	11.860											
ellefu árum síðar	11.738												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2019	11.738	11.860	11.214	12.422	11.572	10.748	12.590	13.140	13.925	14.829	15.733	15.701	
Uppsafnaðar greiðslur í árslok 2019	11.711	11.773	11.115	12.279	11.344	10.557	12.091	12.469	12.957	12.650	11.402	6.909	
Tjónaskuld í árslok 2019	27	88	100	143	227	190	499	671	968	2.179	4.331	8.792	18.215
Tjónaskuld eldri en 12 ára													48
Bótaskuld vegna líftrygginga													341
Tjónaskuld samtals													<u>18.603</u>

Tjón í eigin hlut í millj. kr.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2019	11.738	11.845	11.118	12.383	10.783	10.733	12.464	13.062	13.882	14.814	15.230	15.321	
Uppsafnaðar greiðslur í árslok 2019	11.711	11.757	11.018	12.240	10.568	10.543	12.006	12.391	12.948	12.635	11.326	6.883	
Tjónaskuld í árslok 2019	27	88	100	143	215	190	459	671	934	2.179	3.904	8.438	17.348
Tjónaskuld eldri en 12 ára													48
Bótaskuld vegna líftrygginga													282
Tjónaskuld samtals													<u>17.677</u>

The logo consists of the word "VÍR" in a white, bold, sans-serif font, set against a solid red rectangular background.A photograph of a woman with glasses and a beige trench coat kneeling on a light-colored wooden floor, smiling warmly at a young girl. The girl is walking away from the camera, carrying a doll in a white sleeveless top and red polka-dot leggings. The woman's hands are extended towards the girl. The background shows a doorway and a light fixture on the wall.

Viðauki

Sjálfbærni samofin rekstri VÍS

VÍS leitast við að starfsemi þess og þjónusta stuðli með sjálfbærum hætti að sameiginlegum ávinningi fyrir samfélagið, m.a. starfsmenn, viðskiptavinum, hluthafa og aðra hagaðila félagsins. Sjálfbærni er samofin öllum rekstri félagsins.

VÍS er aðili að Global Compact, alþjóðlegum sáttmála Sameinuðu þjóðanna, sem hafður er að leiðarljósi við innleiðingu ábyrgra starfshátta. Með þátttökunni skuldbindur félagið sig til þess að vinna að tíu grundvallarmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna, er varða sjálfbærni og styðja helstu markmið þeirra.

VÍS er aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð, sem og IcelandSIF, samtökum um ábyrgar fjárfestingar.

Umfangsmikið starf átti sér stað á árinu þegar stefna í sjálfbærni var mótuð. Stjórn VÍS samþykkti svo stefnuna í byrjun árs 2020. Ný stefna um sjálfbærni gefur til kynna stefnu fyrirtækisins í málaflokkum sem eru viðeigandi fyrir starfsemi tryggingafélaga, til dæmis einsetur félagið sér að greina þá áhættu sem lýtur að loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra á starfsemi sína.

Stefna félagsins er að huga að sjálfbærni í hvívetna. Félagið leggur áherslu á þá málaflokka sem það getur haft mest áhrif á og eru viðeigandi og mikilvægir fyrir kjarnastarfsemi þess. Sjálfbærnisýrsla skal gefin út árlega, samhliða ársskýrslu, í samræmi við alþjóðleg viðmið. Þar skal kastljósinu beint að umhverfismálum, félagsmálum og stjórnarhátum

Stefna félagsins um sjálfbærni styður við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. Félagið styður sérstaklega við eftirfarandi heimsmarkmið:

- **Heimsmarkmið 3: Heilsa og vellíðan.** VÍS leggur sérstaka áherslu á öflugar forvarnir í nánú samstarfi við viðskiptavinum félagsins, samfélaginu til heilla.
- **Heimsmarkmið 5: Jafnrétti kynjanna.** VÍS leggur sérstaka áherslu á jafnrétti kynjanna með jafnréttisstefnu og siðasáttmála.
- **Heimsmarkmið 9: Nýsköpun og uppbygging.** Í gegnum fjárfestingar sínar styður félagið við nýsköpun, uppbyggingu innviða og vísindarannsóknir.
- **Heimsmarkmið 12: Ábyrg neysla og framleiðsla með innleiðingu sjálfbærrar þróunar.** Félagið stuðlar að stafrænum lausnum fyrir viðskiptavinum sína og gefur út sjálfbærnisýrslu ár hvert.

Félagið stundar heiðarleg og ábyrg viðskipti þar sem hvers konar mútur eða spilling er hvorki viðhöfð né liðin. Starfsfólk félagsins staðfestir í gegnum siðasáttmála fyrirtækisins viðskiptahætti án spillingar.

Það er stefna félagsins að hafa jákvæð áhrif á samfélag sitt. Félagið virðir mannréttindi viðskiptavina og samstarfsaðila líkt og kveður á um í Mannréttindasáttmála Sameinuðu þjóðanna. Að auki, líður félagið aldrei barnaþrælkun. Verði birgi eða samstarfsaðili uppvís að barnaþrælkun, áskilur félagið sér þann rétt að slíta viðkomandi viðskiptasambandi. Að sama skapi, gerir félagið þær kröfur að hagaðilar virði mannréttindi. Verði birgi eða samstarfsaðili uppvís að mannréttindabrotum, áskilur félagið sér þann rétt að slíta viðkomandi viðskiptasambandi.

Stjórnarhættir félagsins snúast um að skýra hlutverk og ábyrgð stjórnar og stjórnenda félagsins. Þeim er ætlað að auðvelda þeim að ná markmiðum sínum. Góðir stjórnarhættir leggja grunninn að ábyrgri stjórnun og vandaðri ákvarðanatöku og stuðla að traustum samskiptum á milli hluthafa, stjórnar, stjórnenda, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila.

Ábyrgar fjárfestingar vísa til þess að tekið sé tillit til umhverfis- og félagsþátta, stjórnarhátta og siðferðis í fjárfestingarákvörðunum. Við framkvæmd fjárfestingarstefnunnar er tekið tillit til þessara þátta. Með því móti er stuðlað að ábyrgum fjárfestingum fyrir hönd félagsins. Í gegnum eignasafn sitt hefur félagið mikil áhrif. Með því að taka tillit til sjálfbærniþátta í fjárfestingum lágmarkar félagið áhættu tengda sjálfbærnimálum á sama tíma og það virkjar önnur félög til betri starfshátta.

Stefna um rekstur upplýsingakerfa er í gildi hjá félaginu sem hefur það að markmiði að stuðla að öruggu og traustu umhverfi viðskiptagagna. Stefnan byggir, ásamt öðru, á þeim trúnaði og heilindum sem félagið vill gæta gagnvart hagaðilum, þ.m.t. viðskiptavinum, hluthöfum og samstarfsaðilum. Þá hafa verið settar reglur um vinnslu persónuupplýsinga sem ætlað er að tryggja að félagið vinni samkvæmt persónuverndarlögum og í samræmi við góða viðskiptahætti.

Félagið er í þeirri stöðu að vera afl sem getur knúið á um breytingar í samfélaginu. Með því að styðja við umhverfisvænar lausnir, bæði meðal viðskiptavina og birgja, leggur félagið sitt á vogaskálarnar við að ýta samfélaginu í átt að sjálfbærni. Félagið kappkostar að auka sjálfvirkni og stafrænar lausnir fyrir viðskiptavinum sína. Með því er minnkuð notkun auðlinda og losun gróðurhúsalofttegunda.

Ahrif á umhverfið

VÍS er traust, leiðandi og framsækið þjónustufyrirtæki sem veitir viðskiptavinum viðeigandi váttryggingarvernd og stuðlar að öryggi þeirra með öflugum forvörnum.

Stefnur félagsins m.t.t. ófjárhagslegra upplýsinga og sjálfbærni

Sjálfbærnistefna, starfskjarastefna, starfsreglur stjórnar, siðasáttmáli, starfsreglur um kaupauka og upplýsingastefna.

Áreiðanleikakönnunferli félagsins með tilliti til ófjárhagslegra og sjálfbærniupplýsinga

VÍS vann UFS uppgjör í samstarfi við CIRCULAR Solutions. Samvinnan er hluti af áreiðanleikakönnunferli sem snýr að UFS þáttum félagsins og tryggir þannig, eins og kostur er, áreiðanleika útreikninga og að framsetninga upplýsinga séu í samræmi við alþjóðleg viðmið.

Umhverfismál

Félagið leggur áherslu á að halda neikvæðum umhverfisáhrifum af starfsemi félagsins í lágmarki og stuðla að því að umhverfissjónarmið verði höfð að leiðarljósi í tengslum við alla starfsemi félagsins.

- **Áhætta:** Áhætta vegna loftslagsbreytinga, bæði á eignasafn VÍS sem og á innviði. VÍS er meðvitað um losun gróðurhúsalofttegunda í rekstri sínum skv. Greenhouse Gas Protocol og eru þær upplýsingar birtar með ársskýrslu. Frá 2017, hefur VÍS mælt losun gróðurhúsalofttegunda frá rekstri félagsins og heldur því áfram í samræmi við viðurkennda staðla.
- **Lykilmælikvarðar:** Félagið hefur hafið vinnu við að skilja áhrif vegna fjárfestinga sinna og hefur stjórn félagsins yfirsýn yfir áhættu vegna loftslagsbreytinga. VÍS reiknar losun gróðurhúsalofttegunda vegna reksturs félagsins.
- **Árangur:** VÍS vann sjálfbærnistefnu á árinu 2019 sem var samþykkt í janúar 2020. Stefnan tiltekur hvernig félagið nálgast mikilvægustu umhverfisþætti í rekstri sínum. Á árinu 2019 dró VÍS úr losun gróðurhúsalofttegunda um 7,4%. Helsta ástæða þess er minni losun vegna ferða starfsfólks í og úr vinnu. Starfsfólk losaði um 28% minna af koldíoxíði vegna ferða sinna.

Félagslegir þættir

- **Áhætta:** Megináhætta félagsins, sem snýr að félagslegum þáttum, snýr helst að mannréttindum og persónuvernd.
- **Lykilmælikvarðar:** Félagið hefur hafið vinnu við innleiðingu krafna á birgja, þar sem VÍS áskilur sér rétt við að slíta viðskiptasambandi verði birgi uppvis að mannréttindabrotum.
- **Árangur:** Vinna hefur hafist við innleiðingu krafna í samninga. Mun sú vinna halda áfram árið 2020. VÍS hefur innleitt reglur um vinnslu persónuupplýsinga og starfar í samræmi við GDPR.

Stjórnarhættir

- **Áhætta:** Gagnaöryggi, gæði og óhæði stjórnar.
- **Lykilmælikvarðar:** Góðir stjórnarhættir.
- **Árangur:** VÍS hefur innleitt viðurkennda staðla og reglur varðandi gagnaöryggi. Upplýsingar um hagsmuni stjórnar og hæði hennar liggja fyrir á vef VÍS. Allir stjórnarmenn eru óháðir.

Nánara yfirlit yfir ófjárhagslegar upplýsingar um rekstur VÍS, sem tekur til umhverfis, samfélags og stjórnarháttar er að finna í ársskýrslu.

Öflugar forvarnir

VÍS leggur ríka áherslu á forvarnir, bæði fyrir fyrirtæki og einstaklinga, með það að markmiði að fækka slysum og tjónum meðal viðskiptavina og í samfélaginu öllu. Forvarnarfulltrúar félagsins vinna náið með stærri fyrirtækjum að því að bæta öryggi á starfsstöðvum þeirra auk þess sem félagið miðlar reglulega tölfraeðilegum upplýsingum úr tjóna- og slysagrunni þess til fjölmiðla og viðskiptavina. Þess ber að geta að forvarnarfulltrúar VÍS fóru í 263 forvarnarheimsóknar til fyrirtækja, þar sem rætt var um öryggismál starfsmanna, brunavarnir og innbrotsvarnir.

Markmið VÍS er að viðskiptavinir félagsins lenda sjaldnar í tjóni. Meðal annars hefur VÍS þróað með viðskiptavinum sínum atvikaskráningakerfið ATVIK. Kerfið gefur viðskiptavinum kleift að hafa yfirsýn yfir öryggismálin og fara í markvissar umbætur til að

koma í veg fyrir slys í framtíðinni. 36 fyrirtæki og sveitarfélög nota Atvik og hafa 16.000 starfsmenn aðgang að kerfinu. 38 skip hafa aðgang að ATVIK – sjómenn og 832 sjómenn hafa aðgang að kerfinu.

Forvarnaráðstefna VÍS er haldin árlega þar sem fjallað er um öryggismál og forvarnir fyrirtækja og stofnana frá öllum hliðum. Vel valdir sérfræðingar og stjórnendur á þessu sviði deila reynslu sinni með ráðstefnugestum. Ráðstefnan var fyrst haldin árið 2010 og hefur skapað sér sess sem fjölsóttasti viðburður sinnar tegundar á Íslandi. Þar hafa 77 erindi verið haldin á 10 árum og 2.755 manns hafa sótt ráðstefnurnar. Árlega eru veitt forvarnaverðlaun VÍS en verðlaunin hlýtur það fyrirtæki sem þykir skara fram úr í öryggismálum og er öðrum fyrirtækjum góð fyrirmynd.

Ánægðir starfsmenn

Í lok árs framkvæmdi Gallup vinnustaðagreiningu fyrir félagið. Meðal þess sem var mælt var helgun starfsmanna, endurgjöf, mat á frammistöðu, streita og álag. Helgað starfsfólk vinnur af ástríðu, er virkt, áhugasamt, tilfinningalega tengt vinnustaðnum og leggur sig fram í starfi sínu á hverjum degi. Helgun starfsmanna VÍS mældist 4,42 af 5 mögulegum og hefur aldrei mælst hærrí.

Mikil ánægja var hjá starfsmönnum VÍS með samtöl um frammistöðu og endurgjöf. Ánægjan eykst mikið sem og mat á undirbúningi stjórnenda fyrir samtölin. Stjórnendur hafa lagt mikla áherslu á undirbúning og telja hann vera lykilþátt í þeim árangri sem náðst hefur á árinu. Streita var einnig mæld, sem líkamleg og andleg einkenni. Mat starfsmanna á álagi batnar og jafnvægi milli vinnu og einkalífs eykst einnig. Streitutengd einkenni minnka einnig hjá starfsmönnum VÍS.

Jafnrétti er ákvörðun

Í tvo áratugi hefur VÍS unnið með markvissum hætti að jafnréttismálum. Jafnrétti er einfaldlega ákvörðun. Þess vegna þótti stjórnendum VÍS sérstaklega ánægjulegt að hljóta viðurkenningu Jafnvægisvogarinnar árið 2019 en Félag kvenna í atvinnulífinu veitti viðurkenninguna.

Jafnvægisvugin er hreyfiaflsverkefni með það að markmiði að árið 2027 verði hlutfallið á milli kynja 40/60 í framkvæmdastjórnum fyrirtækja á Íslandi. Hlutfallið milli kynja í framkvæmdastjórn VÍS er 40/60 konum í vil en undanfarin ári hefur félagið náð að vera með minnsta kosti 40% kvenna í framkvæmdastjórn.

Í október 2019, birtist jafnréttiseinkunn allra fyrirtækja í Kauphöllinni í fyrsta sinn undir heitinu GEMMAQ. Þar var horft til stjórnar og æðstu stjórnenda fyrirtækja út frá jafnrétti kynjanna. Litið var til þess hvort forstjóri og stjórnarformaður væru karlar eða konur sem og hlutfall kynjanna í stjórn og framkvæmdastjórn. VÍS fékk einkunnina 9 af 10 á þessum kvarða. Meðaltal fyrirtækjanna í Kauphöllinni í október var 6,5.

Það er markmið VÍS að tryggja jafnrétti þannig að hver og einn starfsmaður sé metinn að verðleikum óháð kyni. Félagið hefur fengið jafnlaunavottun og leyfi frá Jafnréttisstofu til að nota jafnlaunamerkið. Hjá VÍS mælist ekki marktækur launamunur á kynjunum. Með virkri jafnréttisáætlun er stuðlað að því að félagið nýti sér hæfileika og færni allra starfsmanna sinna á sem bestan hátt.

Allt starfsfólk undirritar siðasáttmála við ráðningu og staðfestir ætlun sína um að framfylgja honum. Sáttmálinn er leiðarljós hvernig starfsfólk hagar samskiptum sínum við viðskiptavinum, samstarfsmenn, eftirlitsstofnanir, hluthafa, samkeppnisaðila sem og eftir atvikum samfélagið allt.

Fjölskylduvænn vinnustaður

Stjórnendur VÍS sýndu frumkvæði þegar þeir stytu vinnuviku starfsmanna 1. nóvember 2019. Starfsfólk hætti 45 mínútum fyrir í vinnunni á föstudögum. Um var að ræða viðbrögð við kjarasamningum VR um styttingu vinnuvikunnar frá 1. janúar 2020 um níu mínútur á dag án skerðingar launa. Breytingarnar hjá VÍS tóku gildi tveimur mánuðum fyrir eða 1. nóvember. Stytting vinnuvikunnar stuðlar að betra jafnvægi milli vinnu og einkalífs en stjórnendur leggja áherslu á að VÍS sé góður og fjölskylduvænn vinnustaður.

Einnig leggja stjórnendur áherslu á að VÍS sé eftirsóttur vinnustaður sem hefur á að skipa framúrskarandi starfsfólki og að hæfileikar þess og styrkleikar fái notið sín við áhugaverð og krefjandi verkefni.

Starfsfólk VÍS nýtur allra helstu réttinda sem bjóðast á almennum vinnumarkaði. Félagið starfar eftir vinnuverndarstefnu og er tilgangur hennar að tryggja öryggi og góða heilsu starfsmanna. Félagið styður starfsfólk sitt dyggilega við að afla sér menntunar og fræðslu til þess að tryggja að hver og einn hafi þá þekkingu og reynslu sem nauðsynleg er til að ná árangri í starfi sínu ásamt því að stuðla að starfsþróun.

Vörumerkjarýni VÍS

Í upphafi árs 2019 var ákveðið að fara af stað í vörumerkjarýni til þess skilgreina vörumerkið betur. Með samhæfðum samskiptum við viðskiptavinum félagsins eykst traust og tryggð þeirra. Vel skilgreint vörumerki hjálpar viðskiptavinum að þekkja virði þess að vera í viðskiptum við VÍS. Ráðgjafastofan Brandr leiddi vinnuna sem fólst í innri og ytri rýni. Viðtöl voru tekin við stjórn, starfsfólk og viðskiptavinum. Einnig voru rýnihópar og kannanir notaðar til þess að rýna í vörumerkið.

Þess ber að geta að bandaríski fræðimaðurinn Dr. Kevin Keller, sem margir líta á sem föður markaðsfræðinnar, aðstoðaði við vörumerkjarýnina. Þessi vinna leiddi af sér vel skilgreint vörumerki. Vinnustofur voru haldnar fyrir starfsfólk félagsins þar sem vörumerkjarýnin var rækilega kynnt. Yfir 80% starfsmanna félagsins tóku þátt í vinnustofunum sem þóttu takast vel. Markviss innleiðing á vörumerkjarýninni er hafin sem og nýjar áherslur í markaðsstarfi félagsins.